

Eestlane Suure Õuna südames

Telemees Neeme Raua jaoks on parim lõõgastus see, kui saab New Yorgis ringi jalutada. Aura poolest suudab Suurele Õunale konkurentsi pakkuda ehk vaid Berliin. lk 10–11

Lotman: mehed pelgavad pereelu

Professor Mihhail Lotmani hinnangul on vähese sündimuse taga esmajoones noorte meeste hirmud ja kartused. lk 2–3

Nord Stream peab mere põhjalikult läbi uurima

Olgu torujuhe Eestile kuitahes kahjulik, vähemalt Läänemerd uuritakse gaasitarnija miljonitega enne-olematult hoolikalt. lk 4

TÄNA!

Fair Trade
BANAAN
Ecuador, kg

0.95

Pakkumine kehtib 25. august.

PRISMA
prismamarket.ee

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 197 | LAUPÄEV, 25. AUGUST 2012

ajaleht.epl.ee

okaïdi

0-14 aastastele

Uus kollektsoon Uued, madalamad hinnad!

okaïdi
Good'id.

Ülemiste, Rocca Al Mare

Andrus Kivirähk

Pussy Riot ja Kristus

Pussy Riotile mõistetud kaheaastane vanglakaristus on leidnud laia rahvusvahelist hukkamõistu. Imestatakse, milleks oli Venemaal taas tarvis nii avalikult kuulutada, kui ebademokraatliku riigiga on tegu. Tulnuks tüdrukutele andestada, arvad analüütikud, sest ehkki tegu iseenesest oli muidugi inetu, ei olnud asi siiski nii hull, et noored naised lausa puuri pista. Kirik peaks ju patustanute suhtes suuremeelsust ilmutama.

Jah, väga paljud, ka muidu liberaalsete vaadetega inimesed, on seda meelt, et Pussy Riot on siiski rüvetanud pühadust. Olgu mis on, aga kirikus ei tantsita! Muidugi, Putin reageeris üle, aga kui aus olla, siis läksid rumalad tüdrukud tõesti üle piiri. Valigu ikka kohta, kus karelda, pühakoda on ikkagi pühakoda. Kujutagem vaid ette, kui midagi sarnast toimuks Eestis, kallil jõulujumalateenistusel, kus meie president ja peaminister koos teiste kirikulistega hardalt laulda jorutavad. Oleks ju kole küll!

Mulle jällegi tundub, et ennast kristlaseks pidavad inimesed on lootusetult sassi ajanud põhilise ja sekundaarse ehk siis peavad pühaks ennekõike kulda ning küünaldesse mattunud maja ning selle keskel pikas kallis kleidis ringi tatsuvat habemikku. Tegelikult on ju kogu see krempel loodud siiski ristiusu keskse figuuri, uue

Jeesus oli mässaja Jeesust on tuhat korda lihtsam kujutada vestlemas Pussy Riotiga kui Putini või patriarhiga.

tuhat korda lihtsam kujutada Kristust vestlemas Pussy Rioti liikmetega, kui oletada, et tal oleks midagigi ühist president Putini või patriarh Kirilliga.

Sest ka Jeesus, nii nagu evangelistid teda kujutavad, oli oma ajastu mässaja, võib isegi öelda punkar – niivõrd kohatud ning ootamatud võisid tunduda tema armastust ja headust jutlustavad õpetused tollases karmis vanatestamentlikus maailmas. Putin ja Kirill sarnanevad aga rohkem nende rahavahetajatega, keda ta piitsaga templist välja ajas. Ja pole juhus, et ka Kristus sai lõpuks võimude poolt karistada, täpselt nii nagu Pussy Rioti liikmedki.

Kristus Putini või patriarhi ees – seda teeeni on kujutanud Dostojevski oma „Vendades Karamazovites”, peatükis „Suurinkvisiitor”. Dostojevskilt on pärit ka täpsem Kristuse kujutis kirjanduses – vürst Mõškin. Inimene, keda tema isetu headuse ning osavõtlikkuse tõttu üldiselt idioodiks peetakse ja kelle sugulaseks maailmakirjanduses on näiteks don Quijote, aga miks mitte ka Švejk? Igal juhul on tegemist ebamugava persooniga, kelle siiras olek muudab relvituks ka kõige suurema sul. Keda pole võimalik ära osta ega hirmutada. Kes näeb sind läbi, otse su musta südame põhja. Seda enam on need sulid valmis hiljem, pärast veidriku surma, teda ära kasutama, tema pealt teenima ja teda omaenda huvides „kaitsma”. Kristuse pilt kirikus – see on alati kurb vaatepilt, mis osutab, kuidas iseenesest ilusat ideed on võimalik ära solkida.

„Patriarh Gundjai usub Putinit. Parema, tõbras, võiks Jumalat uskuda,” laulsid tüdrukud Lunastaja Kristuse peakirikus. Mina ei oska nendest ridadest küll midagi pühadust teotavat leida – kui just mõni inimene ei pea pühaks kodanik Gundjajevit, aga sellisel juhul on tegemist juba mingi teise, gundjaisminimelise religiooniga. Tõelist kristlast ei peaks Pussy Rioti esinemises miski häirima. Mina pole kristlane, aga olen siiski kindel, et see laul Jeesusele meeldiks. Väga võimalik, et see oli üldse kõige ehedam ja ausam palve, mis selles kuldsete kuplitega kõrghoone altari ees kunagi kõlanud on. ●

KOOLITOIT

Vähemalt pool koolilõunast söövad iga päev olenevalt vanusegrupist ära 49–72% õpilastest, kõige kehvemad sõjajad on 6. klassi õpilased.

TERVISE ARENGU INSTITUUT

ENE AJAKIRJANIKEST

Tema töös kehtib üksainus piirang – Putinist tuleb kirjutada hästi või mitte midagi. Muus osas olevat täitsa vaba. Palgad olid seevastu üüratud, täpselt kolm korda suuremad kui buumiaegses Eestis.

AJAKIRJANIK IGOR TARO OMA MOSKVA-TUTTAVAST (ERR)

Mihhail Lotman: karta on mugavam kui julgeda

Intervjuu

Küll-Riin Tiggason
ajakirjanik

Semiootik ja kirjandusteadlane Mihhail Lotman saab 60-aastaseks.

Vanemaks saada on tore, ütleb ta intervjuus.

●● Professor Lotman, kui helistasin teile, et juubeliintervjuud kokku leppida, ütlesite, et tegelikult teile sünnipäeva tähistada ei meeldi.

Ma ei tähistata sünnipäevi. Mis seal tähistada, see pole minu teene, et ma nimelt sellel päeval sündisin. Mulle ei meeldi olla tähelepanu keskel.

●● Kuid te olete loenguid pidades tähelepanu keskmes!

Sel, mis ma teen, on – vähemalt minu meelest – mingi tähtsus, aga mitte minul kui selle tegijal. Mulle ei meeldi inimesed, kes end kogu aeg eksponeerivad, ja ma ise ka ei taha nende hulka kuuluda.

●● Olete aastakümneid ülikoolis õpetanud. Äsja kurtis Marju Lauristin, et koolilõpetajate arutlusoskus on alla käinud. Kas teie olete seda märganud?

Muidugi noored muutuvad, aga sellist allakäiku, millest rääkis Lauristin, ma ei näe. Ma ei taha öelda, et noored on vähem targad või vähem andekad, ei, absoluutselt mitte! Aga nad on teistsugused ja õppejõud peavad sellega arvestama. Minagi pean loenguid teistmoodi kui 1990-ndatel. Kui teie tudengina mu loengutes käisite, kas ma siis kasutasin Powerpointi?

●● Ei, muidugi mitte!

Näete, aga nüüd kasutan. Ma väga ei armasta Powerpointi, see vähendab järsult loengu kvaliteeti, jõuan loengus vähem öelda. Aga eksamitu-lemused on nüüd paremad! Tudengite keskmine tase on tänapäeval parem. Aga võib-olla nii-öelda tipud olid varem säravamad.

●● Sel nädalal teatas haridusminister Jaak Aaviksoo, et loengud ei tohiks ülikooli õppeajast moodustada enam kui viiendiku ning ideaalis võiksid õppejõud loengutes rääkida vaid iseenda teadustulemustest. Mis te sellest arvate?

Ma kitsendaksin seda veel – rääkida vaid iseenda teadustulemustest, mida pole veel pub-

litseeritud! Aga tegelikult ei saa kõiki erialasid ühe vitsaga lüüa. Loengud peavad olema, aga mitte sel kujul, et õppejõud räägivad juttu, mida saab kätte ka mujalt, õpikust. Mina püüan rääkida loengus seda, mida mujalt teada ei saa, isegi siis, kui käsitlen teiste autorite käsitusi.

●● Kas Aaviksoo idee ei süvendada niigi ülikoolides eksisteerivat probleemi, et õpetada väga ei taheta, sellele eelistatakse teadustööd?

Humanitaar peab õpetama. Humanitaaril, kes ei õpeta, on midagi puudu. Loengud on väga inspireerivad. Tean seda mitme generatsiooni kogemuse põhjal. Erandi võib teha vaid inimestele, kes kannatavad glossofoobia all ega julge auditooriumi ette tulla. Aga istuda mingis instituudis iga päev kaheksa tundi ja tegeleda kirjandusteooriaga, see on liig.

●● Õpetamine on vastutus ühiskonna ees?

Jah, ja see on vastutus oma aine ees. Ma vastutan selle aine ees, millega tegelen, ma pean seda edasi arendama ja edasi andma, et see, millele pühendasin oma elu, ei sureks koos minu-ga. Mõistan, et öeldu on vene intelligenti vana paradigma, mis ei ole praegu moes. Kui olin Stanfordis külalisprofessor, tulid tudengid pärast

KGB-st

Mind ei huvita kagebiidid! KGB-sse tööle võeti kõige rumalamad ja andetumad poisid.

esimest loengut minu juurde ja tänasid, et olin „usaldanud neile nii palju infot”. See vapustas mind.

●● Millega nad siis harjunud olid?

Olen olnud tunnistaja, kuidas tunnistatud õppejõud loengus varjavad oskuslikult oma teadmisi: kõik on huvitav ja atraktiivne, üks tuntud filosoof isegi laulis kitarril saatel, aga öeldu informatiivsus on rangelt doseeritud, kuna teadmisi peavad nad enda varanduseks. Vene paradigma järgi ei ole info mitte varandus, vaid kohustus. Muide, kas teid õpetas Marju Lauristin?

●● Jah. Õpetas.

Tema ümber on väga tugev aura. Tal ei ole olnud ker-

ge elu, aga ta on elanud seda väga väärikalt. Ta oli aus ka sel ajal, kui ausus ei olnud veel in. Nõukogude ajal. Ülikoolis oli toona selliseid inimesi vähe. Tagantjärele räägivad kõik, kui suurt vastupanu nad osutasid, aga tegelikult see ei olnud nii. Õppejõud olid üpris punased, aga nüüd on nad suured rahvuslased.

●● Tajute, et toona pidi „kuhugi jõudmiseks” südametunnistusega suuri kompromisse tegema?

Mina ei pidanud. Ma ei saanud perestroika lõpuni ülikoolis töötada. Õpetamine ülikoolis oli ideoloogiline töö. Tartu ülikoolis oli 1. osakond, nn KGB osakond. Inimestel hoiti väga kõvasti silma peal. KGB arhiivid on Eestist suuresti ära viidud, aga 1. osakonna arhiivid on vist veel alles. Perestroika ajal kirjutasin järelehüüde keeleteadlasele Villem Ernitsale ja üllatusena leidsin, et arhiiv oli massiliselt kaebekirju täis. Vigases vene keeles kirjutati, et „sm Ernitsa loengutes on märgata formalismi ja kodanlikku objektivismi”. Praegu kõlab naljakalt, aga toona olid mõlemad rängad ideoloogilised süüdistused ja kirja oli kirjutatud lugupeetud õppejõud.

●● Mis neid kaebajaid motiveeris? Karjäärisoov, kadedus, hirm?

Ma ei tea, kas see aitas karjääri teha. Sellelt kaebajalt ei võtnud Ernits midagi ära. Olen kuulnud, kuid see on nüüd kuulujutt, kuidas üks lugupeetud filosoof oli kirjutanud nii palju kaebekirju, et KGB-st tuli teade: me küll tunnustame teie entusiasmi, aga ärge nii palju enam kirjutage.

●● Ikkagi, millega te seda massilist kaebamist seletate?

Kuritegelik režiim toob inimestes välja halvimaad jooned. Praegu ei kirjuta ju enam keegi kaebekirju! Aga lõppkokkuvõttes oli kadedus taga. Peaegu alati. Aga osa oli sunnitud teiste peale kaebama, kuna neid šantažeeriti, ähvardati, näiteks öeldi: sul on vale seksuaalne orientatsioon, see on kriminaalkuritegu, kas tahad vangi minna? Saksamaal on Stasi toimikud alles, meilt on suuresti nad ära viidud. Stasi toimikutest on leitud täiesti geniaalseid asju: mees ja naine on mõlemad nuhid, aga kumbki ei tea, et abikaasa on nuhk, ja nuhivad siis teineteise järele.

Mihhail Lotman saab 2. septembril 60-aastaseks

Agateate, me räägime sellest nüüd nii palju ja jääb mulje, justkui see teema oleks mulle oluline. Aga see KGB värk ei ole üldse oluline!

●● Miks siis?

Vaadake, ma ei ole kunagi tundnud KGB ja kagebiitide vastu huvi. Nad olid andetud. Rumalad ja andetud inimesed. Meie koolist paar poisi läks KGB-sse tööle ja need olid rumalad ja kuidagi väärastunud poisid.

●● Mida tänapäeval teevad need, keda te kõige andetumaks peate?

Ma ei tea, kirjutavad netikommentaare? Netikommentaarid pakuvad mulle huvi, sest viha ja hirm on minu uurimisteemad.

●● Kuidas te nende teemade ni jõudsite?

Ma olen kirjutanud artiklirarja viha ja hirmu semiootikast. See on huvitav, kuna siin klassikaline semiootiline mehhanism ei tööta. Kunstiteoses on väga selgelt näha, et osa asju on kunstniku enda plaanitud,

TSITAAT

Ükskõik kellesse sa esmakordselt ka päriselt ei armuks, see inimene teeb sind alati vihaseks, sa ei saa temaga olla loogiline.

KIRJANIK JEANETTE WINTERSON

OLÜMPIA TÜRGIS?

30. olümpiamängude lõputse-remoonial jättis Türgi saatejuht lihtsalt ära John Lennoni laulust selle osa, mis kutsus üles, et „poleks religioone”.

TÜRGI AJAKIRJANIK BURAK BEKDIL

TEE MEDALINI

Kõige mitmekülgsem on treening talvel. Aga kui me räägime jagunemisest, siis 40% on heitmine, 40% jõutreening ning 20% jooksuharjutused, hüpped jne. Aasta jooksul sooritan treeningutel 8000–10 000 heidet.

GERD KANTER AJALEHELE PEALINN

RIIGIPÜHADEST

Laidoner ja Päts olid omal ajal õige lustlikud, kui planeerisid võidupüha tähistamise ühe teise päeva külje alla.

PEATOIMETAJA JANEK LUTS (EESTI EKSPRESS)

Foto: Ilmar Saabas

astaseks. Sel puhul ilmub Tallinna ülikooli kirjastuselt kaks raamatut.

aga teatud osa teosest on tulnud kogemata ja isegi vastu autori tahtmist ning see ongi võib-olla kõige huvitavam. Ka hirm tuleb „kogemata”, keegi tavaliselt ei plaani, et nüüd hakkab kartma, vähemalt juhul, kui ta ei põe fobofobiat. See teebki hirmu nii huvitavaks semiootiliseks väljakutseks. Internetikommentaarid on siin kullakaevandus.

●●Oma värskes raamatus mainite, et viha taga on sage li hirm.

See on üks võimalusi. Aga tihtipeale me armastame seda, keda või mida kardame. Hirmu taga olevad semiootilised ja kultuurilised mehhanismid on huvitavad: ühtäkki hakatakse midagi kartma. 18. sajandi keskel hakati Pariisis massiliselt vihkama, kartma ja tapma kasse. Käis suur kassitapp.

●●Mida Eestis kardetakse?

Kardetakse Brüsselit, vabamüürlasi, juute, ameeriklasi, palju on ökoloogilisi foobiaid, kardetakse saastunud toitu.

●●Kas Jüri Lina teosed tuleks

ära keelata?

Ei mingil juhul! Räägin teile naljaka loo. Kui olin riigikogus, inspekteerisime kaitseväge eri objekte. Kui külastasime kõige salajasemat sõjalist objekti ja selle kõige salajasemat tuba, läbisime palju uksi, erinevaid andureid. Selle kõige salajasema toa laual oli leige teetass ja riulis üksainuke raamat: Jüri Lina raamat sellest, kuidas vabamüürlased valitsevad maailma.

●●Kas semiootiku terav pilk ei tee teinekord elu liiga keeruliseks, ei tekita ohtu, et asju ja nähtusi hakatakse üle interpreterima?

Muidugi, mitteteadmine teeb elu lihtsamaks. Näiteks enne kui ma hakkasin filmiga tegelema, sain filmide „lihtsast” vaatamisest vahetuma naudingut kui praegu. Samas saan nüüd nautida nüansse, mida varem ei märganudki. Luulet ma ei saa ka „niisama” lugeda, sest kogu aeg tunnetan, milline rütmiline käik siin on.

●●Ehk siis, ohtlik on hakata

Lotman eesti ilukirjandusest

Mulle ei meeldi sõna „kultuuritarbimine”, ma elan kultuuris.

Luulel hoian ikka silma peal. Artur Alliksaar oli maailma mastaabi nähtus, samuti Bettie Alver, aga ka teised. Noorematest meeldivad mulle Indrek Hirv ja Doris Kareva, veel noorematest Kristiina Ehin. Prosaistidest on päris minu autor Tuglas, mitte kõik novellid, aga need, mis on natuke crazy'd. Huvitavalt kirjutab Rein Raud, Tõnu Õnnepalu. Rein Raul on kõik väga huvitavalt konstrueeritud, aga Õnnepalu võib kirjeldada ka lihtsalt seda, mida ta aknast näeb, ja ikka loed põnevusega. Kirjandus on ju ennekõike keel. Keel elab sõnakunstis. Ja tänu sellistele inimestele nagu Õnnepalu ei ole eesti keele lood kõige halvemad.

Lotman hirmust ja vihast

Kognitiivsest neurobioloogiast teame, et viha ja hirmu kolded ajus on teineteisele väga lähedal, aga nad ei ole üks ja seesama. Viha on ratsionaalsem kui hirm. Juba antiikautorid teadsid, et vihkamise – erinevalt armastusest – võib olla gnoosise (teadmise – toim) vorm, kuna tekitab terava pilgu, armastus on aga pime. Mõelge, kui detailselt te oskate kirjeldada mõnda vastikut inimest, samas kui Romeo saab Julia kohta öeda vaid, et ta on päike. Hirm on huvitavam kui viha. Hirm halvab. Psühholoogid ütlevad, et hirm on omane kõigile elusolenditele, kellel on olemas mingigi emotsioon. Psühholoogid ütlevad, et hirm ei sõltu kultuurist. Aga minu uuringud näitavad, et hirmumudelid sõltuvad vägagi keelest ja kultuuritüübist.

süvitsi tegelema sellega, mis meeldib?

See, mida sa armastad, ja see, mida sa uurid, peavad olema kaks eri asja. Ka kirurg ei opereeri oma lähisugulasi, sest emotsionaalne seos on liiga tugev. Mul kirjandusteadlaseks on teisigi piiranguid: ma ei tegele elavate autoritega. Selles seisneb kriitiku ja teadlase erinevus: üks on arst ja teine patoloog. Kui tegelen kirjandusega, siis tegutsen nagu patoloog: löikan lahti ja prepareerin. Võin tuua välja seda, mida poet ei tea iseenda kohta. Ma ei saa elavasse kirjannikku suhtuda nagu uurimisobjekti.

●●Parem on mitte liiga lähedalt tunda seda, mida armastad?

Ma ei tea. Shakespeare'i ma tunnen päris hästi ja armastan

Eraelu ei loe

Mind võõras must pesu, eriti voodipesu, ei huvita. Autori kõige huvitavam osa on looming.

väga. Aga tema puhul tean, et ükskõik kuidas ma teda ei prepareeri, see ei kahjusta teda.

●●Kuidas suhtute sellesse, kui kirjandusteaduses minnakse väga biograafiliseks, meenu-tagem kasvõi Sirje Kiini teost Marie Underist?

Igaühel on õigus oma vaatenurgale. Mulle selline „paparatsolik” lähenemine ei istu. Hügieenilistel põhjustel. Ma arvan, et autori kõige huvitavam osa on tema looming. Mind võõras must pesu, eriti voodipesu, ei huvita.

●●Ja on oht, et otsides autori „saladust” tema eraelust, jõutakse vaid banaalsusteni?

Just nimelt. Tegelikult on autori kõige huvitavam ja samas ka kõige salajasem osa alati ikka looming. Tihtipeale on teos isegi suurem kui tegija. Ma ei tegele ilukirjandusega, aga ka teadus on looming. Ja kõige rohkem tahaksin ma, et keegi vaatab mu teost ja ütleb, et see on suurem kui see hale tüüp, kes selle kirjutas.

Kes oli Shakespeare? Me suurt ei tea, aga need detailid, mis me teame, on väga eba-huvitavad. Salakütt, kes vastu tahtmist abiellus endast vanaema naisega, põgenes ta juurest Londonisse, tuli tagasi Stratfordi ja suri ära. Mis selles huvitavat on? Tema elu ei aita meil ta teoseid paremini mõista. Või mõtleme Doris Lessingule. Kes sellest vanamutist räägiks, kui ta poleks neid raamatuid kirjutanud? Või Marquez. Suht hale tüüp, aga vaa-dake, kuidas ta kirjutab!

●●Kas kirjanikuks saab õppida ja õpetada? Leipzgis on Saksa kirjandusinstituut, kus õpeta-

takse bakalaureuse- ja magistrirõppe tasemel kirjanikuks.

Miskipärast arvatakse, et kirjandust ei ole vaja õppida, aga helilooja sa olla ei saa, kui pole õppinud. Ka maalikunstnikke, kes pole õppinud, peetakse primitivistideks, mitte päris kunstnikeks.

●●Miks otsustasite minna poliitikasse?

Ma ei taha kasutada selliseid väljendeid nagu „me võitlesime”. Aga jah, me võitlesime selle riigi eest ja ma tunnen vastutust. Vanas Kreekas nimetati inimest poliitiliseks loomaks ja ma olen poliitiline loom, neid aga, kes olid enesekesksed ning tegelesid vaid isiklike, mitte avalike asjadega, nimetati idiootideks. Roomas räägiti veel ühest tüübist, klientidest. See on inimene, kes sõltub oma patroonist ja täidab tema poliitilist tahet, jättes mulje, et on rahvaesindaja. Niisiis, tegelen poliitikaga, kuna pole idioot ega kellegi klient. Kuid Eestis on paraku palju nii esimesi kui ka teisi.

●●Nad ei mõtle avalikele huvidele?

Nad ei mõtle iseenda huvidele.

●●Aga nad koguvad kivikesi karjääritrepi ehitamiseks?

Nad saavad oma huvidest valesti aru. Klient ei vastuta. Ta delegeerib vastutuse oma patroonile.

●●Hannah Arendt on öelnud, et poliitika mõte on vabadus. Kas te ei näe, et viimasel ajal õigustatakse üha rohkem poliitilisi otsuseid paratamatusega?

Ka minu jaoks on poliitika alati seotud vabadusega. Ja ma näen oma missiooni poliitikas vabaduse ruumi laiendamisena.

●●Kas jagate Rein Taagepera muret eesti kultuuri ja rahva hääbumise pärast?

Ma olen väga mures, kuid mitte keele pärast. Niikaua kui on kirjanikud ja luuletajad, ei juhtu keelega midagi. Eestlased surevad välja sellepärast, et nad ei sünnita. Aga naised ei saa üksi sünnitada. Noored on pandud olukorda, kus nad kardavad vastutust, kardavad abielluda. Kusjuures tihti noor-mehed kardavad palju rohkem, ütlevad, et oleme niisama koos, proovime. Karta on üldse mugavam kui julgeda.

●●Mis on tore vanemaks saamise juures?

Mulle meeldib vanemaks saada. Palju rahulikum olemine on, vähem tunnen vastutust selle eest, mis toimub. Noorena olid mul väikesed lapsed, kelle pärast pidevalt muretsesin. Praegu on mul üksteist lapse-last, muretsen ka nende pärast, aga ei tunne enam, et kogu vastutus on minu õlgadel. Kasutades moodsat metafoorikat: lapsed on nagu investeering, aga lapselapsed on dividendid. Ma naudin dividende. Vanaisa on väga hea olla. ○

●●● Järelkaja gaasiseadmete paigaldusega tegeleva firma ja Auschwitzi teemale.
●●● Videointervjuu Merlene Ottey praegustest tegemistest.

ANNE KANALI SUPLUSVESI EI VASTA NORMIDELE

Terviseameti poolt Anne kanalist võetud veeproovid ei vasta lubatud normidele, nimelt on seal normidest suurem *Eschericia coli* ja soolte enterokokkide sisaldus. Randa on pai-

gutatud ujumist keelav punane lipp, teabetahvlil on terviseameti veeanalüüsi tulemused ja rannakülastajaid hoiatatakse suuliselt. Juulis võetud proovide järgi oli suplusvesi korras. **EPL**

AIGAR KALLAS JÄTKAB RMK JUHINA

Riigimetsa majandamise keskuse (RMK) nõukogu valis eilsel istungil viieks aastaks RMK juhatuses esimeheks tagasi Aigar Kallase, kes on samal ametipostil olnud juba aastast 2007. **EPL**

KAITSELIIDU JUHT

Kaitseminister ja kaitseväge juhataja teevad valitsusele ettepaneku nimetada kaitseliidu uueks ülemaks brigadikindral Mee- lis Kiili, kes teenib praegu Balti kaitsekolledži ülemana. **EPL**

Karm surve Nord Streamile viis erakordsete mereuuringuteni

Telegramm

Lauri Tankler
reporter, Helsingi

Soomlaste nõue, et Nord Stream uuriks miinilõhkamiste keskkonnamõju, annaks eestlastelegi mõtlemisainet.

„Lõhkamise mõju on lühiajaline, väike ja lokaalne,” nii võttis eile Eesti meediale toimunud Nord Streami pressiuuritusel kokku mereuuringuid läbi viinud Luode Consulting Oy esindaja Antti Lindfors. Tegemist on ehk küll väheolulise järeldusega – olnuks tulemused „olulised”, „pikaajalised” ja „regionaalsed”, räägiksime teist juttu – aga sellegi poolest on siin juttu millestki, millest Eestis pole väga aimugi.

Jättes kõrvale igasuguse hinnangu sellele, kas Nord Streami praeguse kahe gaasijuhtme kõrvale peaks Eesti majandusvöändis lubama rajada veel kahte, tuleb siiski pöörata tähelepanu rahvusvahelisele survele Nord Streami projekti juures. Nad küll räägivad uhkusega sellest ka ise eestlastele survet avaldades,

aga nii see on – tegemist on pretsedenditu uurimistöoga, mida peaks nägema ka meie keskkonna- ning kaitseministeerium.

Nimelt lõhkavad Eesti mereväe miinitõrjujad pidevalt Esimese ja Teise maailmasõja jäetud miine Eesti vetes. Siin käivad lähinaabruse sõdurid, Põhjamaade, USA ja teiste liitlasriikide kaitseväelased miinitõrjeõppustel, kuna meie vetesse uputatud sadakonna tuhande miini olemasolu teeb siinsed olud erakordseks.

„Kahe nädala jooksul leiti miinitõrjeoperatsioonil Open Spirit kokku 132 maailmasõdade aegset lõhkekeha, neist 87 on tänaseks tehtud kahjutuks,” nii kõlab uhke tekst. Kui Nord Stream õhkis kogu projekti jooksul 49, siis meil läks kahe nädalaga 87 miini õhku. Miinitõrje on see nišš, mida Eesti NATO liitlasena teistele õpetada suudab.

Meie pole uurinud

Aga seni ei tea me üldse, milliseid keskkonnamõjusid selline lõhkamine kaasa toob vee kvaliteedile, Läänemere põhjajaelustikule ja muule elusloodusele. Nord Streami tehtud raport peaks küll mure- sid maha võtma („lühiajaline,

Uurimisalus Triad, mis vaatles merepõhja kihtide koostist, tõmmatakse tagasi laevale. Foto: Nord Stream

väike, lokaalne”), kuid selliste mahtude juures võiks ju tekkida uusi küsimusi.

„Üldist meres lõhkamise mõjuuuringut ei ole, sest iga juhtum on erinev – kui sügaval lõhkekeha on, mis on tema ümber jne,” kommenteeris keskkonnaministeeriumi avalike suhete nõunik Pille Rõivas. „Seega ei ole ka üldi- si juhiseid lõhkamiseks ja iga

kord, kui on lõhkamisaotlus, vaadatakse see eraldi läbi: kus lõhkekeha on ja millega täpselt tegu. Olulisim on siiski alati inimeste ohutus.”

Ohutusest räägib ka kaitseministeerium, sest erinevalt Nord Streamist elimineerivad kaitseväelased miine eelkõige laevateedel. Aga siiski pole kaitseministeerium või merevägi „lõhkamiste üldist keskkon-

namõju praeguseks uurinud”. 140 miljonit eurot keskkonnamõjude uurimiseks kulutanud Nord Streami Soome kommunikatsioonidirektori Minna Sundelini sõnul tehakse need andmed järgmise aasta jooksul kõigile avalikuks (kokkuvõtted on avalikud juba praegu). Alustame siis Nord Streami diskussiooni seekord keskkonnateemadel. ●

Politsei kahtlustab Rahumäe tapmises noort töötut meest

Kahtlustatav

Kahtlusaluse vaimne tervis on korras, samuti ei olnud tal väidetavalt probleeme narkootikumidega.

Holger Roonemaa
holger.roonemaa@epl.ee

Politsei Põhja prefektuuri raskete kuritegude talitus pidas eile hommikul kinni 22-aastase Aarne, keda kahtlustatakse kaks nädalat tagasi Tallinnas Rahumäe kalmistul kahe vanemas eas inimese ründamises. Toona viis kiirabi 76-aastase naise raskes seisus haiglasse, ühe uurimisversiooni järgi talle rünnaku ajal appi läinud 80-aastane mees suri aga sündmuskohal.

Prokuratuur ega politsei eile ründaja, tema tausta ja võimaliku motiivi ning juhtunu üksikasjade kohta just palju detaile ei avaldanud. Eesti Päevalehele

on siiski teada, et tegemist oli vähemalt ametlikult töötu inimesega, kes on ka varem kriminaalkorras karistatud. Tõsi, mitte nii jõhkrate kuritegude eest. Vaimne tervis on Aarnel korras ning samuti ei olnud tal väidetavalt probleeme narkootikumidega. Motiivi kohta on politsei varem avaldanud, et vähemalt osaliselt oli see omakas. Rünnaku ohvriteks langenud vanainimestel sai ta aga vaid nõnda palju raha, mille suurus iseloomustab sõna „kommiraha”. See tähendab aga, et kui praegu peeti Aarne kinni kahtlustatavana tapmises, siis suure tõenäosusega kvalifitseeritakse tegu ümber mõrvaks. Siis ähvardab meest kohus süüdi mõistmise korral tõenäoliselt vähemalt 15-aastane vangistust. Eile hommikul kinni peetud Aarne on Eesti Päevalehe andmetel ülekuulamisel ka möönnud oma osalemist rünnakus.

Juhtumiga tegelev ringkonnaprokurör Rita Siniväli kiitis eilses ametlikus teates politsei raskete kuritegude talitust kiire ja hea töö eest. Talituse juht Leho Laur möönis, et tapmis- hetkest alates esimese nädala jooksul ei lennanud piltlikult öeldes isegi linnuke Rahumäe kalmistul nii, et politsei sellest ei teadnuks. Päeval töötasid sündmuspaigal uurijad, öösel kriminalistid. Suur osa ajast kulus juhtunu taasloomisele. Läbi mängiti see, kuidas mõlemad kuriteos kannatanud erinevatest suundadest lähene- sid ning kust võis välja ilmuda tapja. Ehkki juhtunul tunnistajat ei olnud, tehti palju tööd ümberkaudsete inimestega, kes võisid midagi näha. „See kõik tähendas seda, et esimese nädala lõpuks oli meil väga hea ettekujutus, milline tapja välja nägi. Edasine ülesanne oli viia tema välimus kokku nimega,” selgitas Laur. ●

New Yorgis hukkus tulistamises kaks inimest

Veretöö

USA-s New Yorgi ühe tuisksoone ja tähtsaima sümboli Empire State Buildingi juures tappis 58-aastane Jeffrey Johnson eile ühe ja järgnenud tulevahtuse käigus politseiga sai haavata kaheksa inimest. Hukkus ka Johnson ise.

Tulistamine algas kohaliku aja järgi kell 9 hommikul 34. tänava ja Viienda avenüü nurgal, vahendas CNN. Johnson, kes oli samas asuvast Hazan Importsi nimelisest ettevõttest mullu naisteriiete disaineri kohalt lahti lastud, tappis kõigepealt 41-aastase endise kolleegi Steve Ercolino, kellega tal oli olnud kana kitkuda juba pikemat aega. Tunnistajate sõnul ei lausunud Johnson oma ohvrile enne päästikule vajutamist sõnagi; Ercolinot, kes New York Timesi andmetel oli Hazan Importsi asepresident ja Johnsoni ülemus, tabas vähemalt kolm kuuli. Politseid teavitas toimunud juhtunust pealt näinud chitustööline. Edasine sarnanes paljusi kaosega, mis lõppes alles siis, kui politsei oli Johnsoni suunas teinud 14 lasku.

Ülikonnas burgerisõber

Ülikonda ja portfelli kandnud Johnson oli relvastatud 45-kaliibrilise poolautomaatrelvaga. Varasemaid kriminaalkaristusi tal eileõhtustel andmetel ei olnud.

Haavatasaanute seas on ka kaks politseinikku, nende seisund ei ole siiski eluohtlik. Ülejäänud kuus inimest said ilmselt vigastada Johnsoni ja politsei vahel toimunud tulevahtuse käigus lendu läinud kuulide rikoшетidest. Ka nendel ei ole eluohtlikke vigastusi.

Tulistaja naabrid kirjeldasid New York Timesile Johnsonit kui võrdlemisi eraklikku meest, kes järgis pärast töölt lahtilaskmist kindlat rutiini – ta väljus ülikonnastatult igal hommikul kella 7.30 ja 8 vahel oma korterist, siirdus lähedal asuvasse McDonald'sse ja pärast seda, kui ta sealt paarikümne minuti pärast, paberkott näpus, naasis, enam üldjuhul kodust ei lahkunud. Samal ajal lahkus Jeffrey Johnson oma korterist ka eile, ainult et burgerikotikega ta tagasi ei tulnud.

New Yorgis toimuvast informeeriti operatiivselt ka USA presidenti Barack Obamat, ehkki politseile oli juba tulevahtuse alguseks selge, et tegemist ei ole terroriaktiga. ●

Henrik Ilves

Augusti TantsuFestival

TÄNA! L 25.08 20:00

www.tantsufestival.ee

PIETER AMPE,
GUILHERME GARRIDO,
HERMANN HEISIG
& NUNO LUCAS
(Brüssel-Berliin-Lissabon)
a coming community

Kanuti Gildi SAALis
(Pikk 20, Tallinn)

21.–31.08.2012

TERE _OOL!

Kõik puuduv 1. septembriks

**TÜDRUKUTE
PLUUS**
valge, 110-170 cm
15.95

**TÜDRUKUTE
SEELIK**
must, 120-170 cm
16.95

**POISTE
SÄRK**
valge, 104-170 cm
11.95

**POISTE
VIIGIPÜKSID**
mustad, 110-160 cm
17.95

Brunnen
PINAL
jalgpall
23 x 5,5 x 9 cm
4.99

Little Diva
PINAL
9.99

Little Diva
A5 KAUSTIK 3 TK
40 lehte, jooneline
2.59

Oma King
SANDAALID
oranžid
suurus 29-35
19.95
tavahind 23.95

Puma
**LASTE
VABAAJA
JALATSID**
mustad
34.95

Icepeak
**SELJA-
KOTT**
must
22.90

Üks mure vähem!

 PRISMA

Rabakännud muutusid hobuseks, seaks, kalaks

Rahvakunst

Lääne-Virumaal Emumäe

veerel sünnib Eestis ainulaadne juurika-skulptuuride allee.

Rein Sikk

Salla–Emumägi

Õhk on männivaigu aroomist paks. Lisandub habrast suve-soojuse hõngu, sookailude ja rabalaukavee kirbet lõhna. Kesk seda vingub saag, tok-sib haamer, naksatavad oksakäärid. Hando Kuntro ning ta sõbra ja mõttekaaslase, kunstnik Piret Smagari kätetööst Salla küla veerel sünnib Emumäe ime. Eestis enneolematu juurikaskulptuuride allee, kakskümmend taiest.

Need pole lihtsalt juurikamängu ja kannujuppide kooskõlast kasvavad kujud. Igaühel oma eriline sünnilugu, igaüks räägib mõnest Rakke valla vabaihendusest. Nad hakkavad Emumäe vaatetorni juurde suunduval alleel pilke, mõtteid püüdma, maaraha isetegemistahet innustama.

Traktor undab ja podiseb, labidas rabiseb mullas, köis naksub, hüüetevoog sekka. Nii on viisteist taiest juba Emumäe teele rännanud, pälvivad seal

igapäevast imetlust. Kala, rist, prillid, meespealill, juurikatest noodid...

Kõik algas kohalikest mõttetalgutest, kus rahvas koos istus ja kokku leppis, et nad ei virise, et nad pole seesugust Eestit tahtnud. Talgulised otsisid hoopis oma rikkust, leidsid selle kohalikes inimestes, kes koondunud vabaihendusse. Kuidas aga tublidus jäädvustada, nähtavaks teha?

Sümbolite armaada

Aasta eest sügisel kerkis Hando õueveerde elusuuruses juurikahobune. Samm nõtkes, saba tuules lehvimas. Mõõdasõitjad vajutasid autopiduritele, silmad imetusest suured,

Kõik algas kohalikest mõttetalgutest, kus rahvas kokku leppis, et nad ei virise.

hea veel, et kraavi ei läinud. Külarahvas käis seiramas, suisas kompamas. Et selline loom! Tavalistest kannujuurikatest!

Hobuse sügavam mõte oli selles, et just sarnastesse taiesse tahtis Hando kõik selt-sid jäädvustada. Igaühele oma

AUTOR

Kolmteist kainuseaastat

Emumäe taassünni üheks hinged, valvuriks ja hoidjaks peetav Rakke valla keskkonnatöötaja Hando Kuntro teab täpselt, kuidas ta enese uuestisünd kuraditosina aasta eest algas. Hando jättis joomise maha. Ja aega jäi aina üle. Nii hakkasid temas aina enam sündima jutud ja luuletused, taiesed takkatippu. Ühel hetkel valmis Emumäe veerele legendaarne kändudest onn.

Täna vaatab Hando rabast kokkuveetud juurtehunnikut sama pilguga kui kunstnik lõuendit ja värvituubi, kuigi kunsti pole ta õppinud. Kuhilas, mida mõni risuks peaks, on Hando jaoks kõik olemas, vaja vaid õigesse kohta panna. „Ju oli see tarkus mu sees olemas, aga lihtsalt vajad aega, et välja pääseda,” kostab Hando.

Kuigi kogu suve kestnud skulptuurivalmistamine võttis võhmale, on Hando peas juba uus projekt – piimapuki kujuline bussijaam, koos pissiva koera ja piimalänikutega.

sümbol, lugu. Mida aga vabaihendunud ise näha tahaksid? Emumäe ümber spordi harrastajad valisid kepikõndija kujut, mis sobiks suisa anatoomia-õpikusse, nii ehedad on lihasgrupid ta puisel ihul. Rahvatantsijad käisid hoovil mitutsetut sorti tantsupoose võtmas, et nende isamaaline kargamine ökokunstina jäädvustuks. Kalameestele sobis loomulikult kala, kirikurahvale rist.

Laulurahva sümboliks said kohaliku mehe Ferdinand Mühlauseni avanoodid laulule „Vaikne kena kohakene”, needki juurikatest kokku laotud. Jahimeeste metsseapea oli juurika sees juba olemas, tuli vaid veidi viimistleda. Vald pani käe ja rahakoti alla, projekt sai paberile ja PRIA toetuse.

Imelise allee avamiseni Emumäe vaatetorni 15. sünnipäeval jääb kaks nädalat. ●

Vaata videot digilehest

●●● ajaleht.epL.ee

Nutitelefonioomanikud, vaadake videot

Hando Kuntro (ülemisel pildil) ja Piret Smagari valmistatud juurikaskulpt

JAZZ

Jazzkaare hooaja avakontsert katusel!

L 25.08 16:00 Katusekino

Piletid hinnaga 10.-/8.- (sooduspilet tudeng, pensionär) müügil Piletilevi müügikohtades ja tund enne algust kohapeal. Elioni klientidele piletid 20% soodsamalt! Sooduspileteid on piiratud koguses. Jazzkaare info 6660030 ja piletid@jazzkaar.ee

spa hotell

Laine

Kutsume Sind ravispaasse!

Spaahotellis Laine on avatud uuenenud vee- ja saunakeskus – aroomiga aurusaun, leili- ja infrapunasaun, bassein, mullivann ja kauni merevaatega puhkeala.

Võimalus valida erinevate pakettide vahel:

7-päevane ravipakett (P–P)	al. 260 €	(sept–nov) 240 € (dets)
Argipäeva lõõgastuspakett (3 ööd)	al. 135 €	
Nädalavahetuse pakett (2 ööd)	al. 105 €	
Majutusega päevaspaa (1 öö)	al. 85 €	

Spa hotell Laine • Sadama 9/11, 90502 Haapsalu • Info ja broneerimine tel. 472 4400, info@laine.ee

www.laine.ee

uurid on pühendatud kohalikele vabäiendustele. Fotod: Rauno Volmar

HARIDUS

Aaviksoo: raha on olemas, aga see ei jõua õpetajateni

Minister Jaak Aaviksoo rääkis eile TTÜ-s peetud IRL-i hariduskonverentsil, et olulisemad probleemid on koolivõrgu korrastamine ja see, et rahast, mis hariduses on olemas, läheb praegu liiga vähe õpetajate palkadeks ning liiga palju muuks otstarbeks – kõikvõimalikud europrojektid, uuringud jne. „Meil pole puudust teaduslikest uuringutest, spetsialistidest ega nende soovist. Oskus otsusteni jõuda on probleem,” ütles ta ja rõhutas, et otsuseid on vaja kiiresti. **Kristi Helme**

REFORMIERAKOND

39%

eestimaalastest toetas augusti seisuga Reformierakonda, selgus ERR-i tellitud TNS Emori uuringust. Hoolimata rahastamiskandaalidest on poolehoid „oravatele” üha suurenenud – juunis 31%, juulis 34%. Tõusu taga on aga eelkõige suurenev hulk inimesi, kellel pole erakondlikku eelistust (mais oli neid 30%, augustis juba 40%). **Delfi**

Täna Delfis: kuidas IRL-i liikmed erakonda seest öönestavad?

Pikali sõidetud lambipost vigastas kolme USA turisti

Õnnetus

Ühe ameeriklase seisund on raske ja kahel keskmise raskusega. Bussijuhid näevad süüd postidel.

Merilin Kruuse
uudised@epl.ee

Eile üheksa ajal hommikul tagurdas buss Falgi teel otsa tänavavalgustuspostile, mis kukkus pikali. Selle alla jäi kolm tänaval jalutanud USA turisti, kellest kaks vanemat kaotasid Delfi andmetel löögi tõttu teadvuse.

Ümber 30-liikmeline turismigrupp oli saabunud ristluslaevaga, et veeta Tallinnas üks päev, ja jalutas parasjagu vanalinnas. Post kukkus politsei andmetel kahele inimesele peale ja ühele jala peale. Viga saanud turistid viidi haiglasse.

Tallinna kiirabi peaarst Raul Adlas rääkis Delfile, et kõik kolm vigasaanud on Ameerika Ühendriikide kodanikud. Täpsemalt 84-, 64- ja 22-aastane naine. Kaks kannatanut viidi Põhja-Eesti regionaalhaiglasse ja üks Ida-Tallinna keskhaiglasse. Raskemalt sai viga 64-aastane ameeriklanna.

„Nooremal naisel on jäsemevigastused ja kahel vanemal proual on pea- ja seljavigastused,” kõneles Adlas. „Peatraumad on rasked. Koomas keegi ei olnud, aga vigastuse tõeline

Tänavavalgustuspost, mille buss tagurdades maha sõitis, vigastas kukkudes kolme USA ristlusturisti.

Foto: Vallo Kruuser

sügavus selgub haiglas täiendavate uuringute tulemusena.”

Põhja-Eesti regionaalhaigla kommunikatsioonispetsialist

Kahe ameeriklanna peatraumad on rasked, aga koomas keegi ei olnud.

Urve Pals ütles, et sinna viidi 84- ja 64-aastane ameeriklan-

na: „Patsiendid viibivad rahuldavas seisundis arstide järelevalve all ning nende elu pole ohus. Üks patsientidest pääseb pärast põhjalikke uuringuid kodusele ravile ning teine jäetakse haiglaravile.”

Politsei alustas menetlust mootorsõidukijahi tekitatud liiklusõnnetuse suhtes.

Falgi teel sageli parkivad bussijuhid selgitasid „Aktuaalsele kaamerale” õnnetust sellega, et vanad roostes postid on sõiduteele liiga lähedal. ●

Apple'i sülearvutiga kaasa Apple'i juhtmeta Magic Mouse Bluetooth hiir.

VÄÄRTUS
69 €

EURONICS

Pakkumine kehtib kuni 30.09.2012.
Euronicsi kaupluste aadressid ja lahtiolekuajad leiad www.euronics.ee.

NORRA POST KAOTAS ÄRA REMBRANDTI TÖÖ

Norras Graakeris paiknev kunsti-galerii oli ostnud Rembrandti umbes 1658. aastal valminud ofordi, kuid lasi seda kõrgete kindlustusmaksude säästmiseks kohale toimetada posti teel.

Galeriile tuli teade, et võib pakile järele tulla, aga postkontorist seda enam ei leitud. Maali, mis ise maksab kuni 7000 eurot, kadumise eest on Norra post valmis maksma hüvitist 137 eurot. **BBC**

ARAFAT MÜRGITATI?

Šveitsi radioloogialabor hakkab uurima 2004. aastal surnud Palestiina omavalitsusjuhi Yassir Arafati (pildil) säilmeid, kuna kahtlustatakse, et teda mürgitati polooniumiga. **Delfi**

SUN SIISKI AVALDAS PRINTS HARRY ALASTIPILDI

Rupert Murdochile kuuluv kõmuleht Sun oli ainus Briti ajaleht, mis trotsis õukonna survet ja eile siiski avaldas Las Vegase hotellis tehtud foto alasti prints Harryt. Päev varem olid nad

veel veebilehel avaldanud lavastatud foto, kus ajalehe oma töötajad poseerisid sarnaselt asendis, nüüd aga põhjendas leht, et kõik on niigi õiget pilti internetis näinud. **EPL**

Breivik pandi 21 aastaks vangi

Kohtuotsus**Eelmisel aastal Norras****77 inimest mõrvanud****Anders Behring Breivik****kuulutati siiski süüdivaks.****Heiki Suurkask**

heiki.suurkask@ep.ee

Tema terves mõistuses võib küll kahelda, aga vähemalt eilse Oslo ringkonnakohtu otsuse järgi on massimõrvar Anders Behring Breivik (33) süüdivaks tunnistatud. Karistuseks määrati talle 21 aastat vanglas. Reaalselt tähendab see kümme aastat istumist, seejärel tekib tal võimalus vabastamist taotleda. See on ka maksimum, mida kohus sai talle määrata.

77 inimest tapnud ja 242 inimest vigastanud terroristi jaoks oli see pigem soovide täitumine, oli ta ju lubanud otsuse edasi kaevata vaid juhul, kui teda süüdimatuks peaks tunnistatama. Süüalune ise kuuldas kohtuotsust muiates, ilmutamata mingit kahetsust, ikka meediale esinedes. Kohtunik Wenche Elizabeth Arntzen ja neli kaasistajat langetasid otsuse üksmeelselt, mõistes Breiviki süüdi terrorismis ja massimõrvas, mis pandi toime Oslo kesklinnas ja Utøya saarel mullu 22. juulil.

Kohtuotsuse ettelugemise ajal pidid kõik saalis viibivad

inimesed püsti seisma (kohutusaalis oli 250 kohta – toim), otsus ise oli küll 90 lehekülge pikk ja koos vaheaegadega võis juba eeldada, et selle lugemine kestab kuus tundi. Breiviki elukäiku üle vaadates jõudis kohus ka veendumusele, et väidetavat templirüütli organisatsiooni, mida ta väitis end esindavat, pole tegelikult olemas.

Esimesed reaktsioonid, mida Norra meedia sealsetelt juristidelt, psühholoogidelt ja muudelt ekspertidelt said, kinnitasid nagu ühest suust, et kohtu otsus on õige ja Breivik sai, mis ta väärt oli. Kohtunik kirjeldas eraldi iga tapetu hukkumist, mistõttu saalis nähti palju pisaraisilmi.

Norra meedia on küll juba eelmisest aastast alates vangutanud pead, millistes tingimustes riigi lähimineviku verisem massimõrvar Ila vanglas istuma hakkab. See pole just selline kõle ja külm koht, kus igavusest hulluks minnakse, läänemaises kultuuris on ka vangidele antud inimlikud, ehk isegi liiga luksuslikud elutingimused.

Teine vaidlus kestab selle üle, kas Breivik oleks ikkagi tulnud paranoiliseks skisofreenikuks tunnistada, sest see oleks võimaldanud teda tähtajatult sundravil hoida. Nüüd on kindel vaid see, et mees hakkab vanglas memuaare ja pamflet-

Kohtualuse randmetelt eemaldati käeraud vaid otsuse väljakuulutamise ajaks.

AFP/Scanpix

te koostama, valmistudes vabanemiseks kümne aasta pärast. Kas nendele ka turgu leidub, on juba järgmine teema.

Mõju poliitikale

Inimesi, kes Breiviki sooritatud mõrvu mõistaks, ei ole Norras just palju. Ta üritas oma kuriteost teha küll poliitilist ristiretke multikulturalismi ja valitseva Norra Töö-

lispartei vastu, aga see debatt kestis juba enne teda ja jätkub endiselt. Mõnes riigis on ka ilmunud üksikuid radikale, kes tahtnud Breiviki toetama hakata, aga ei ole laiemat kõlapinda leidnud.

Konservatiivse parempartei Høyre populaarsus on Norras kerkinud 37,6 protsendini just Breiviki kohtuasja ajal ja eriti tänu hiljutisele raportile, mis

andis põrmustava hinnangu politsei tegevusele massimõrva ajal. Valitseva Norra Töölispartei toetajaskond on aga kahanenud 29,2 protsendini, populistliku Progressipartei oma lausa 12,1 protsendini. Peaminister Jens Stoltenberg ametit maha pole pannud, koha kaotas vaid politseiülem Øystein Mæland. Valimisteni on jäänud aasta. ●

ILA VANGLA

Samas vanglas istusid spioon ja sõjaroimarid

● Breiviki süüasi on möödunud tohutu rahvusvahelise meediatähelepanu all. Vaid sõjakurjategijate kohtuasjad 1945–1948, mille käigus ka kurikuulsaim kollaborant Vidkun Quisling surma mõisteti, said sama suurt tähelepanu. Surmanuhtlusest loobus Norra 1979. aastal.

● Ila vangla, kus Breivik nüüd karistust kandma asub, oli sõjajärgsetel aastatel kohaks, kus sõjaroimareid (küll mitte Quislingit) hoiti. Natside okupatsiooni ajal oli samas paiknenud Grini vangilaagris peetud aga poliitvange, sh hilisemat peaministrit Einar Gerhardseni ja suusahüppajat Briger Ruudi.

● Ka 1984. aastal NSV Liidu kasuks spioneerimise eest vangistatud Arne Treholt istus lühikest aega Ilas, kuni avastati tema plaan sealt põgeneda. Treholtile oli määratud 20-aastane karistus, vabaks lasti mees aga tervislikel põhjustel 1992. Moskvasse ja Küprosele kolinud Treholt on taotlenud oma tagantjärele õigeksmõistmist, seni edutult.

Suvelõpu shopping Stockholmis

Suvi veel kestab, aga sügis pole enam kaugel. Tee vajalikud sisseostud endale ja lähedastele.

Club One kliendid teenivad ostudelt boonuspunkte

Hind al.

37 €/in

koht B4 kajutis

Lisainfo ja broneerimine:
www.tallink.ee / tel. 17 808 (85 senti kõne + operaatori tasu)

Ken Saan:

Mannerheimi-film on täiesti tõsiselt tehtud

Telley Savalas Otieno ja Jacky Vike mängivad Mannerheimi ja tema armastatut Kitty Linderit.

Fotod: Ken Saan

Film

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

Ainus viis ajaloolise taaga all vastu pidada oli poolmüütiline kangelane osadeks võtta ja uues kohas kokku panna.

Sel nädalal käis Soome ja Eesti meediast läbi eriskummaline uudis: YLE peatselt linastuvas uues ajalooilmis astub üles suahiilikeelne ja mustanahaline Carl Gustaf Mannerheim. Eestlaste kõrvald pani liikuma teadaanne, et soomlase Erko Lyytise kõrval on teiseks produtsendiks Ken Saan, kes üritas 2009. aasta paiku Kenyas Eesti filmiklassikast uusversioone vändata.

„Nigeeriast alguse saanud Nollywoodis toodetakse hästi lihtsa metoodikaga välismaistest hittidest kohalikke versioone ja idee oli selles, et teeme siis Eesti filmidest Aafrika turu jaoks sobivaid *remake*’e,” ütleb Saan. „Aga siis tuli majanduslangus ja algselt projektis kaasa

teinud ETV võimalused vähenesid.” Nüüdseks on idee sellisel kujul maha maetud.

Saani ja Krister Kivi läbikukkunud katsest Kenyas filmi teha räägib eelmisel aastal ETV-s linastunud dokfilm „Kevade” Aafrikas, kus sealne filmitööstus paistab üsna naeruväärse valguses. „Sooma marssal” on Saani kinnitusele aga täiesti tõsiselt tehtud ja tõsiselt võetav ettevõtmine. Tegu pole komöödia, vaid draamaga, mis pöörab tähelepanu Mannerheimi kuju traagilisusele. „Algselt kasutasime tõesti koostööpartnerina Nollywoodi ehk klassikalist, „põlve otsas” tehtavat filmitööstust, aga siis tõstisime oluliselt kvaliteeti, seda nii tehnikaku kui tegijate mõttes,” ütleb Saan. „Tänu välismaalaste Aafrikas tehtud projektidele, näiteks BBC dokfilmidele, on sealt praegu välja kasvamas heal tasemel ja professionaalsed kohalikud filmitegijad.”

Mannerheimi rolli kehas-tav Telley Savalas Otieno on Saani sõnul tähelepanuväärne kuju. „Tema elusaatus on veider,” ütleb Saan. „Kenyas loeti teda üheks parimaks näitlejaks, mingil hetkel oli ta

täiesti tipus, aga siis tal tekkis Aafrika kinost küllastus ja ta tuli umbes kümne aasta eest Euroopasse. Oli vahepeal seotud mingi dokfilmi tegemisega, elas Berliinis ja Milanos, kuni sattus mootorrattaõnnetusse, vigastas oma jalga ja tuli kodumaale taastuma. See on nüüd üle pika aja tema esimene roll.” Taustakontroll kin-

Peasatäitja Otieno sai Mannerheimi eluloost teada alles pärast võtete lõppu.

nitab neid andmeid, interneti sõnul on Otieno oma kodumaal tõesti tuntud ja hinnatud mees. Ka lavastajaks valitud Gilbert Lukalia on Saani kinnitusele sealse filmitööstuses aastaid tegutsenud.

Karakterid võeti juppideks

Ent kui eesmärk pole sedapuhku Esto TV stiilis skandaali korraldamine, siis miks ometi toimusid võtete Aafrikas? Ons asi rahas? „Ei, kui ratsionaalselt võtta, on kulud umbes samal tasemel kui Ees-

tis, võib-olla isegi tsipa suuremad,” arwab Saan. Kogu projekti eelarve oli 170 000 eurot, puhtalt võtetele kulus üle 20 000. Miks ei võinud produtsendid siis ikkagi „normaalset” Soome filmi teha? Saan selgitab, et Mannerheim on soomlaste jaoks nii keerukas tabuteema, et kõik senised katsed temast filmi teha on ajaloolise

taaga all luhtunud. Seetõttu otsustasid tegijad karakteri täiesti juppideks lahti võtta ja need uues ning kauges ruumis uuesti kokku panna. Peasatäitja Otieno sai Mannerheimi eluloost üksikasjalikumalt teada alles pärast võtete lõppu.

„Kogu loo teise ruumi viimine tundus märksa nutikam, elutervem ja mõistlikum lahendus kui hakata järgmist patriootilist filmi vāntama,” selgitab Saan. „See on ainuke võimalus sellest patriootilisest taagast vabaneda. Kõik on unustanud, mis inimene Mannerheim tegelikult võis olla.” Filmi esilinastus on 28. septembril Helsingis festivalil „Armastus ja anarhia”. ●

Nädala päevik

Maarja Kangro
literaat

Ljubljana jõe ääres kisub päike karmiks

Maarja Kangro veetis nädala Apolloni ja Dionysose mõjuväljas, luule ja veini festivalil Sloveenias.

Eootan Vantaas Ljubljana lendu, et sõita festivalile „Dnevi poezije in vina”, „Luule ja veini päevad”. Joon soomepäraselt haput kohvi ja ja sõõn totra hinnaga kanasāndvitši. Kõrvale loen sloveeni Simona Škrabeci „Võitlustuhinat”, mis räägib poleemikast Kesk-Euroopa mõiste ümber ja teatavast utopiahõngust, mis seda mõistet 1980-ndatel saatis. Esseeraamat ei üllata oma mõttekäikudega, aga aitab hästi selle kandi küsimustesse ja tegelastesse jälle sisse elada. Lennujaama raamatupoes juhib soomekeelsete „pokkarite” edetabelit uhkesti emmeporno.

Maandudes kuuleme, et Ljubljanas on sooja 37 °C. Algul on kuumas õhus sum-pamine nauditav, tõstab su kõrgemale moraalitasandile.

Takso sõidutab mind mööda pikka Celovška Cestat, möödun ka majast, kus ma kaks aastat tagasi kuu aega elasin. Šiškas, Ljubljana Mustamäel, omaaegselt linoleumises korteris.

Jõuan Ljubljana südamesse, kolmiksilla ehk Tromostovje juurde hetkeks, kui oma esinemise lõpetab tõeline keskeuroplane, kirjandusteadlane ja ka ilukirjanik Ilma Rakusa, kelle ema on ungarlanna ja isa sloveen, kes sündis Slovakkias ja kasvas üles Budapestis, Ljubljanas, Triestes ja Zürichis. Sellist elu imetletakse. Peaksin endale ka huvitava eluloo tekitama.

T:Joon vene keelest tõlkiva Lijanaga Ljubljana jõe ääres valget veini, Malvazijat. Päike kisub karmiks.

Õhtupoolikul sõidutatakse poeedid mööda Sloveenia laiali, esinen rumeenlase Dan Comani ja prantslase André Velteriga Loode-Sloveenias Vrba („paju”, hääldatakse umbkaudu „võrba”) külas, sloveeni luule esiisa France Prešereni (1800–1849) sünnikodus. Õhtujuht Jaka jutustab meile liigutava õhinaga Prešereni sonettidest ja õnnetust armuelust. „Ta on meile nagu Byron inglastele ja Goethe sakslastele!” Üks daam küsib, kas ma ei tahaks eesti keelde tõlkida Prešereni „Zdravljicat”, „Toostilaulu”, mis on Sloveenia hümn tekst. „Zdravljica” on kirjutatud veiniklaasikujulistes stroofides ja seitsmes stroof, mida hümnitekstina kasutatakse, on väga internatsionalistlik.

K:Hommikul sõidame Ptujesse, Sloveenia ühte vanimasse linna, kus on Rooma-aegne Orfeuse monument ja festivali tegelik keskus. Päikese käes on sooja 40 °C. Luuletajad ägavad, kui peavad lõunasöögile 1,5 km jala kõndima. Kujutlen, et see on kõrbestseen filmist „Hea, paha ja inetu”.

Vrazov trgil („trg” tähendab väljakut) on tühjast veinipudelitest ehitatud publikule toolid. Õhtusel aväritusel astun seal üles koos viie teise luuletajaga. Jaapanlane Ryoichi Wago etleb Fukushima, kisendab ja trambib jalgu. Pärast teda on raske publikut muljetada. Austria luuletaja Semier ütleb publikule: „Küsisin, mis on sloveeni keeles tähtsaim sõna, ja mulle vastati „ljubezen”, „armastus”. Publik osaliselt plaksutabki. Arvan, et minu tekstidest (loeme originaalis, seinale projitseeritakse sloveenikeelset tõlket) mõistab üksikuid sõnu vaid soome keelest tõlkiv Julija, aga pärast ilmub välja eesti tüdruk, kes on Maribori raamatukogus praktikal. Pole isegi sadamat vaja, et eestlase eest leiaks.

Vein voolab lahkelt ja viisakalt, selle kandi toodangust tuleb juua valget ja *rosē*d.

N:Hommikul sajab vihma, aga kohe on leitsak tagasi.

Luule-brantšil loevad oma loomingut uus rahvusvaheline staar, makedoonlane Nikola Madzirov ja austerlanna Regina Hilber, kes loeb oma assotsiatiivsest päevik-poemist fragmente. Mu kõrval istuv sloveeni neu hakkab seletama, kuidas sellises fragmenteeritud luulelugemises peegeldub kogu Euroopa allakäik, kõikevõrdsustav ning jõuetu tolerant.

Joome rumeenlase Dani, sloveeni ajakirjaniku Tanja ja kunagise Sloveeni kirjanike liidu esimehe, muheda Milan Jesihiga veini ja kommenteerime inimesi, kes teises lauas kitarril saatel laulavad.

R:Elu on lühike ja luuletajaid palju. Festivalid on head, kuna rõhutavad ja võimendavad meie luulekogemuse satumuslikkust.

Enne õhtust esinemist tahaks termides ujumas käia, linna läbivas Drava jões kahjuks ei ujuta. Linn on muidugi väga maaliline, see jäi enne ütle mata. ●

TÖÖALASE INGLISE KEELE KURSUSED
03.09 - 21.12.2012
Hommikuti, õhtuti
Kestus 64 ak tundi. Hind 320.- + km

01.10 - 21.12.2012

Hommikuti, õhtuti
Kestus 52 ak tundi. Hind 260.- + km

KEELEKURSUSED FIRMADES, RIIGI- JA OMAVALITSUSASUTUSTES

Hind alates 20 eurot ak tund + km. Võimalus tellida individuaalõpet juhtidele jt. Hind kokkuleppel.

Info ja registreerumine: www.emikeelekeskus.ee
tel 6 521 488, 51 01 613
e-mail: info@emikeelekeskus.ee
J. Sütiste tee 21, Tallinn.

SAANI JA UUKKIVI UUED SARJAD TELEEKRAANIL

„Nurjatud tüdrukud”

●● Raskesti kasvatatavate tüdrukute kooli saabuvad uued inimesed ja hakkavad hargnema intriigid. „Ei oskagi teda žanriliselt liigitada, siia on lavastatud eri liine, mis lähtuvad eri žanritest,” ütleb Ken Saan. „Mõnus kokteil-kompott.” Režissöörid on Arun Tamm ja Andres Köpper, peasoades Märt Avandi ja Kristiina Talts. TV3 eetris alates sellest sügisest.

„Süvahavva”

●● Eesti väikekülla kolinud perekond avastab, et paik peidab tumeda saladusi. „See ei ole klassikaline õuduseriaal, pigem mütoloogiliste sugemetega psühholoogiline draama-põnevik,” ütleb Saan. Režissöör Rasmus Merivoo, peasoades Aarne Mägi ja Katariina Unt, steenaarium Indrek Hargla, produtsendid Ken Saan ja Ivo Uukkivi. Kanal 2 eetris alates sügisest.

Neeme Raud: New York

Eestlasest **talent** välismaal kõneles arhitekt Veronika Valgule **rahast**, suurlinnast ja **vabadusest**.

Intervjuu

Veronika Valk
arhitekt, New York

Neeme Raud on eestlasest talent välismaal ja seda juba paarkümmend aastat. Fabiane's Cafe & Pastry Shopi terrassil Williamsburgis Brooklynis kohtus Raud talendiga kodumaalt.

●● **Mis on sinu jaoks loovus?**
Võime uusi asju välja mõelda.

●● **Mis on olnud kõige hiljutisem asi, loov kontseptsioon, idee, mis on lausa kananaha tekitanud, et no nii äge mõte?**

Eks see kananahk ikka tekib vahetevahel, aga no mitte nii sageli enam kui nooruses. 15 aastat New Yorgis on teinud oma töö. Viimane kord tuli kananahk peale Berliinis, millalgi kevadel, kui korraga tundsin, et võib-olla peaks hoopis seal elama, mitte siin New Yorgis. Berliin kujutab endast võib-olla midagi sellist, mis New York oli 20–30 aastat tagasi. Natuke selline vasakule kalduv, liberaalne, just nimelt otsiv, loov... New Yorgi probleem on see, et ta on muutumas rahamasinaks, maailma finantskeskuseks. „Tänu” Wall Streetile on elu muutunud siin metsikult kalliks ja Manhattan on jäänud üha väiksemaks ja väiksemaks ja see loov inimene on sealt suuresti välja lükatud.

●● **Millised on sinu väiksed nipid igapäevaelus, kuidas selles masinavärgis hakkama saada, nii et New York on sinu jaoks endiselt värske?**

Minu jaoks on ta värske kogu aeg. New York on suur organism, mis lihtsalt on pidevas arengus. Kõik need uued immigrandid, kes siia pide-

valt tulevad, muutuv elu igal sammul. Jalutad tänaval, ja neli-viis kuud hiljem on seal toimunud kindlasti mingid muudatused – mõni asutus on pankrotti läinud, mõned uued poed on ilmunud, tunded, kuidas linn ise toodab ideid. New Yorgis seguneb kogu maailm väga teravalt, Berliin on pigem Euroopa-keskne. New Yorgis tuleb juurde Aasia dimensioon, Aafrika... Aga New York on minu jaoks hea keskkond selles mõttes, et parim viis uusi ideid saada on see, kui lähed lihtsalt tänavatele jalutama. Mulle õudsalt meeldib käia, pikalt. Siin New Yorgis, kui teen hommikul tööd ja lähen pealelõunal tänavale, olen

„Tänu” Wall Streetile on elu muutunud kalliks ja Manhattan jäänud väiksemaks.

ikka veel alati üllatunud, kui värskendav see on – liikumine, elu. Vanasti oli mul kindel retsept, kuidas rahuneda, kui töö juures tekkisid probleemid – läksin Chinatowni ehk Hiinalinna, kus tundub, et on täiesti oma elu. Osa elanikest ei räägi üldse inglise keelt ja nad käivad oma poodides otsimas spetsiifilist kala. Nagu oleks Hongkongis või kuskil Hiinas. Seda, et nad elavad täiesti oma elu selle suure linna sees, oli kuidagi väga värskendav vaadata.

●● **Kas kiire elurütm – urbaanse loovusele õhutava elukeskkonna mõttes – aitab stimuleeriva linna tekkimisele kaasa? Või pigem just rahulikum elutempo Euroopas?**

Sõltub inimesest, paljud ei talu

New Yorki esimesest pilgust ja leiavad, et see kiirus on ahistav, häirib neid. Teised jälle ütlevad, et see energia, mida see linn ja inimmass ise toodab, on võluv.

●● **Kas siinsed linnaplaneerimise regulatsioonid, seadusloome toetavad mitmekesisuse kuhjumist või on pigem takistuseks?**

Toetavad, sest niisugust mitmekesisust ja paljusust saab tekkida vaid juhul, kui on olemas kindlad reeglid, kuidas seda kõike arendada. New Yorgis on reegleid muidugi palju, et linna pidevalt töös hoida ja leida kuldne kesktee, et kõikide gruppide huvid oleks kaitstud, nii et keegi teisele peale ei astuks. Olen küsi-

nud mitmete tuttavate advokaatide käest, miks siin on nii palju advokaate võrreldes Euroopaga. Kui Euroopas on ühe riigi piires üks kindel kultuur,

nud mitmete tuttavate advokaatide käest, miks siin on nii palju advokaate võrreldes Euroopaga. Kui Euroopas on ühe riigi piires üks kindel kultuur, millel kõik siiski põhineb igas riigis, ja on olemas sotsiaalne konsensus paljudes küsimustes, siis siin, immigrantide ühiskonnas on niivõrd palju gruppe ja kilde, et on pidevalt vaja arbiitriteid ja vahendajaid, kes vaidlusi lahendavad. See on omakorda muutunud suureks rahategemise masinaks, sest üks advokaatid ise ka ju teavad, mismoodi seda olukorda ära kasutada, ja põhjus, miks neid siin nii palju on. Kui lasta see linn seadusetusse langeda, kui mõelda, mis toimus New Yorgis 1970.–1980. aastatel, kui inimesed läksid metroosse ega teadnud, kas nad tulevad eluga sealt välja, kuivõrd suured osad Manhattanist olid uimastiparadiisid, nt Upper West Side. See oli täitsa eluohtlik, ja seda ohtlikku New Yorki paljud tagasi ei ihka. Samas, selles ohtlikus New Yorgis oli vasakpoolsus, liberaalsus ja ka loovus natuke kõrgemalt lendamas kui selles New Yorgis, kus on kuritegevust suudetud väga edukalt piirata. Pered on hakanud tagasi kolima Manhattanile, lapsi kasvab seal rohkelt – vanasti, kui ta oli ohtlik kant, siis oli ta üksikute vallaliste pioneeride linn, kes on alati olnud selle linna mootoriks. Näiteks Williamsburg, kus praegu oleme, on paljude arvates arenedes kaotanud juba oma pioneeride linnaosa võlu. Manhattanil pole enam piirkondi, kuhu rännata, see saar on väikseks jäänud.

●● **Kas näed inimeste grupeerumist ühiste huvide taha? Räägitakse kollektiivsest intelligentsist, kus inimesel on ükski tänapäeva maailmas väga raske midagi korda saata.**

KES TA ON?

Neeme Raud

Sündinud 19. aprillil 1969

1990–1992

Asetoimetaja Toronto ajalehes Vaba Eestlane

1992–2004

Ameerika Hääle ajakirjanik Washingtonis ja New Yorgis

ALATES 2004

Eesti rahvusringhäälingu korrespondent New Yorgis

HARIDUS

Ajakirjanduse BA New Yorgi ülikoolist, rahvusvaheliste suhete MA Columbia ülikoolist

Võtame kas või Atlantic Yardsi projekti, kus naabruskondade kaupa koondusid inimesed võitlusse ühe konkreetse arendusprojekti vastu.

Parim überdemokraatlik näide on Maailma Kaubanduskeskuse projekt, järgmisel aastal saab sünnimusest kümme aastat täis ja peaks valmis saama memoriaal. Eelmisel nädalal ütles linnapea Bloomberg pressikonverentsil, et see ongi see demokraatia sisu siin linnas – protsess pidigi võtma aastaid, et kõik selgeks vaielda. Püüti kõikide huvigruppidega arvestada. Üldiselt on linnarahval õigus kaasa rääkida, planeerimiskoosolekuid toimub siin pidevalt. Samal ajal jälle otsustab tihtipeale ka raha. Siinsamas lähedal Red Hookis tahtsime tuttavaga minna itaalia restorani, kus on itaallasest restoranipidaja, ja seal oli

tervete kvartalite kaupa poode ja restorane kinni pandud. Arvatavasti olid üürid tõusnud nii metsikult kõrgeks ja oli näha, et vana elu oli täiesti kadunud. Sellest oli kahju. Kogukonnatunne on tugevam pigem Manhattanist väljaspool, kuigi Manhattanis sees on samuti väiksed külakesed – nt Greenwich Village'is on küllap väga tugevad naabruskonnade nõukogud, mis ei luba oma tänavatel suuri muudatusi.

●● **Kas tugev kogukonnatunne pigem soodustab või takistab loova linnaruumi teket ja arengut?**

Inimesed ikkagi igatsevad kogukonnatunnet, kuna kiire ja närviline keskkond soodustab võõrandumist ja üksildust. Intuiitiivselt inimesed otsivad oma kogukonda ja kui nad hakkavad oma ümbruse eest rohkem hoolt kandma, siis linn muutub paremaks.

**KUURSAALI
SÜKEKOHVIK**
- HAAPSALU -

Kontserdid
Elav muusika

Maitsvad toidud
Värsked küpsised

Promenaadi 1 • Tel. 47 57 500 • www.haapsalukuursaal.ee

ork on liikumine, elu

Foto: Jaanika Peerna

●● Kas näed ka seda, et inimesed on ettevõtlikumaks muutunud? Kas tööpuudus sunnib neid loovalt uusi töökohi tekitama?

Ameerikas, nagu Eestiski, on palju sellist lähenemist, et ise tuleb vastutada. Sotsiaalabi on kahvatu võrreldes Euroopaga, 1600 dollarit kuus on siiski suhteliselt olematu summa siinses kontekstis, samuti puudub tervisekindlustus. Pead otsustama, kas annad kolm piiska verd mõnele suurfirmale, kes maksab hästi, või siis pead ise hakkama midagi välja töötama. New Yorgis on tunne, et kõik on võimalik – kui sul on hea idee ja suudad seda müüa, siis alguses on muidugi raske, kuid ühel hetkel võid saavutada suurt edu. Rohkem pealehakkamist leiab Californias, Silicon Valleys. Seal on lausa norm, et kui oled Stanfordi ülikooli lõpetaja

Oma kultuuri säilitamise eelduseks on nüüdisaegses maailmas ellujäämine.

Manhattani vanainimesed on nagu teravate hammastega rotid metroos.

nud, siis sul peab olema vähemalt paar ettevõtte asutamise ideed. New Yorgis loodetakse siiski rohkem Wall Streetile ja suurfirmadele. Silicon Valleys on tunda, et inimesed saavad aru, et ideed toodavad raha, seega panustatakse ideedele. ●● Nii et tuleviku Loov Superkangelane tuleb pigem Silicon Valleyist kui New Yorgist? Milline on tuleviku võitjate põlvkond? Mitte Euroopa 1980-ndate tegelane, kes istub klaasi taga ja teeb suitsu, tunnetab eluvalu ja filosoferib, vaid pealehakkav, oma tervise eest hoolitsev, mitesuitsetav, just selline California tüüp. Nad töötavad suurtes tuleviku ettevõtetes, nagu Google, ja on igavesti noored, sportlikud. ●● Sa oled ajakirjanik, seega milline on sinu arvates loovusele ärgitav meedia? Ta peab suutma inimest kuidagi inspireerida, Ameerikas

on populaarsed sellised telesaated, kus antakse inimestele nõu, mismoodi oma elu muuta. Siin kehtib igavene lootus, et homme päev tuleb parem. Kuhu suunas praegu meedia liigub? Interneti pealetung pole sugugi aeglustunud. Kas ajalehed jäävad üldse alles 10–20 aasta pärast, paberkandjatel? Või on kõigil käes elektroonilised iPadid jne? Milliseks kujuneb televisioon kõigi oma võimalustega, kui kanaleid tuleb järjest juurde? Kõige selle taustal, selle ajakirjandusžanri puhul, mida mina esindan, milleks on uudised, on tulevikukangelane see persoon, kes on usaldusväärne. Infomüra suurenedes võib ju mõelda, et inimene suudab ise valida, kuid jääma peab siiski vahendaja või toimetaja, kes aitab valikuid teha ja teeb taustakontrolli, et edastatav informatsioon on õige. Võib-olla liigub asi ka selles suunas, et tuleb suuta üksi teha kõike, pead valdama erinevaid oskusi. Selles mõttes on uudistajakirjaniku töö muutumas üksildasemaks – vanasti oli taustal suur meeskond, tegu oli grupitööga alates valgustajast jne, kus tekkis inimeste vahel sünergia.

●● Kas ajakirjanik, kes praegu koolist välja tuleb, on ette val-

mistatud selleks tuleviku meediakangelase eluks, mida kirjeldasid?

Ma pole kunagi ajakirjandust teadlikult õppinud. Pigem on see oskuste kogum, mille saad selgeks. Columbia ülikooli minnes oli mul valida ajakirjanduse ja rahvusvaheliste suhete vahel, ja mina võtsin rahvusvahelised suhted. Ajakirjandus kui suhteliselt tehniline üheaastane programm õpetab, kuidas lugu teha, teine kaasab akadeemilisi aineid, nagu majandus ja matemaatika, mis stimuleerib mõtetööd natuke rohkem. Ma ei oska öelda, kas ajakirjanikuks saabki üldse õppida ajakirjandusteaduskonnas, võib-olla on mõistlikum õppida mõnd teist ala ja seejärel kasutada neid teadmisi oma töös.

●● Kuidas Eesti suhe immigratsiooni võib meie tulevikku mõjutada?

Eesti dilemma on see, et ühelt poolt tahad hoida väikest kultuuri ja rahvast, aga kui majanduslikud hoovad hakkavad nõudma seda, et tuleb tuua võõrtööjõudu sisse, siis tuleb langetada tõsiseid otsuseid. Oma kultuuri säilitamise eelduseks on nüüdisaegses maailmas ellu jääda. Lihtsaid lahendusi pole enam. Demograafilised tendentsid, vananemine, rahvaarvu langus, keskmise

vanuse tõus mõjuvad meile just meie väiksuse tõttu – 1,4 miljonit inimest, kelle seas pole lastebuumi, on vastamisi nii majandusliku kui ka julgeolekuprobleemiga. 20 aasta pärast on Euroopa hoopis teistsugune, samal ajal kui need riigid siin aina noorenevad – Kanadas räägitakse väga suurest immigrandite arvust, keda on kohekohe vaja. Torontos käib võimas ehitustöö, Kanada elamisluba maksab väidetavalt pool miljonit dollarit.

●● Millises keskkonnas kujutad sa end ette vanemas eas? Kui oluline on siis sinu jaoks linna-keskkonna inspireerivus, loovusele õhutavus?

USA 300 miljonit elanikku on pidevas rotatsioonis, siia New Yorki tullaakse nt ülikooli, kuid tööle või peret looma minnakse kusagile mujale. Sa pead suutma end New Yorgist läbi närida, see ei ole vanainimeste linn.

●● Võib-olla ta hoiab siis just nimelt vanainimesi energilisena?

Ma räägin muidugi Manhattanist – kui rääkida Queensist või kas või Williamsburgist, kus me praegu istume, siis ta mõjub väikelinnana hoopis kusagil mujal. Manhattani vanainimesed on nagu teravate hammastega rotid metroos, kes lõikavad läbi massi. ●

Vibratsiooni-treening –

efektiivne võimalus saada ideaalsesse vormi

Treeningu tõhustamiseks ning kehakaalu alandamiseks ideaalseim vahend on vibratsioonitreening, mille abil saab loetud minutitega efektiivselt trennida kogu keha lihasgruppe. Vibratsiooniseade ViaGym kasvatab kehas lihasjõudu lisaraskuste kasutamise vajaduseta.

- Aitab tõsta lihastoonust ja parandab figuuri
- Tõstab treeningu kvaliteeti ja efektiivsust
- Kiirendab rasvade põlemisprotsessi
- Tselluliidivastane toime
- Taastab ja korrigeerib rühti
- Virgutab nahka ja toniseerib jumet
- Kiirendab ainevahetust ja toksiinide väljutamist kehast
- Kiirendab traumade järgset taastumist
- Tõstab meeleolu ja vähendab stressi.
- Parandab rakutööd ja ja kollageeni ning elastiini tootmist.

Lähem info:
www.viagym.eu
e-post: info@viagym.eu
tel: 5666 8344

ViaGym

Loodusehitus tugevdab inimsuhteid

Savist küttekollete meister ja loodusehitaja **Jaanus Viese** tõi kuus aastat tagasi pere Tallinnast **Piusa** ürgorgu elama ning jagab seal **huvilistele** oma oskusi.

Signe Kalberg
signe.kalberg@epl.ee

Endine kontoriametnik 39-aastane Jaanus Viese tuli palgatöölt ära, et proovida looduslähedasemat eluviisi ja oma kätega elatist teenida. Üle kolme aasta töötas ta konsultandina Euroopa koolitusfirmas, millele eelnes karjäär müügijuhina ja reklaamidirektorina Eesti suurimates meediaväljaannetes. Kuid hinges jäi midagi puudu. „Mu elu polnud päris selline, mis annaks hingerahu ja rõõmu,” nimetab Jaanus põhjuse, miks ta ühes abikaasa Pille ja tütar Lauraga mugavast Tallinnas Kalamaja katusekorterist ja palgatööst loobus.

Tallinna ülikoolis loodusteadusi õppinud Jaanusel kasvab huvi loodusehituse vastu, mida ta käis õppimas Ianto Evansi juures Iirimaal. Endine

arhitekt Ianto Evans oli savi- ja pühumajade vastupidavuse saladusi uurides loonud tehnika, mille abil saab endale kodu ehitada ka inimene, kes tänapäevaseid ehitusvõtteid ei tunne. Krohvimise vallas täiendas Jaanus end Bill ja Athena Steeni meistrikursusel. Tallinna ehituskoolist omandas ta ahjude ja teiste küttekollete ehitamise teadmised.

Seejärel hakkaski Jaanus õpetama savi- ja pühumajade ehitamist, tegema rakettahje ja köetavaid diivaneid ning savist leivaahje. Loodusehitusega on ta tegelenud kaheksa aastat. Lisaks on Jaanus korraldanud arvukalt loodusehituse seminare ja talguid (savi- ja pühuehituse, liivakoti vundamendi, rakett- ja leivaahjude teemal). „Loodusehitus pole ainult looduslikest materjalidest ehitamine. See on võimalus luua ja tugevdada inimsuhteid,” ütleb ta.

Kui tööstuslikest materjalidest rajatakse hooneid harva talgute korras, siis savist või põhust maja ehitamisel on hea rakendada kogukonda või sõpru. Savi- või põhuehituse lihtsus laseb loomisest osa saada ka väga ehituskaugetel inimestel. „Ehitamisest on saanud vaimne toiming, mis vabastab inimese ja viib ta ühendusse oma tõelise loomusega,” arvab Jaanus.

Oma kodu metsade keskel

Aegsasti hakkas pere endale otsima uut kodukohta metsade keskele, mis võttis lõpuks viis aastat aega. Sõbrad soovitasid neile vana talukohta Piusa ürgorus. Talukoha nimi on Sonne (saksa keeles tähendab see päikest) ja külas on vaid neli suitsu. Pereisa soov, et tema kolmel lapsel oleks ka mänguseltsilisi, on täitunud – igas peres on lapsed.

Jaanus Viese puhkenurgas ühes tütre, poja ja naabripoisiga

Foto: Jassu Hertsmann

AS EESTI AJALEHED RIDADESSE ON OODATUD

reklaamiosakonna kujundaja

TÖÖ SISU:

- reklaamide kujundamine
- reklaamide tehniline kontroll ja vajadusel klientide nõustamine
- reakuulutuste küljendus ja reklaamilehekülgede montaaž

SOBIV KANDIDAAT:

- tunneb end koduselt kujundus- ja fototöötlusprogrammides
- omab töökogemust Adobe CreativeSuite'i programmidega
- (InDesign CS, PhotoShop CS, Illustrator CS)
- on loominguline, aga samas ka korrektne
- talub pinget ja peab kinni tähtaegadest
- on koostööaldis klientide ja kaastöötajatega

MEIE POOLT:

- mitmekülgne ja väljakutseterohke töö
- moodsad töövahendid, uusim kujundustarkvara
- Toetavad kolleegid ja toredad kliendid
- Eneseteostusvõimalused Eesti suurimas meediakontsernis

Kandideerimiseks palume saata CV ja näidistöö (kujundatud reklaam või trükise näidis PDF-failina) hiljemalt **31. augustiks** e-postile ave.lindberg@lehed.ee
Lisainfo: tel 6698022, Ave Lindberg, personalijuht

AS Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine. Lisaks paberlehtedele haldab AS Eesti Ajalehed veebiväljaandeid www.epl.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja raamatute kirjastamisega ning digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp. ASis Eesti Ajalehed töötab 300 inimest.

Eesti Ajalehed

Algul elati suviti haagissuvilas, hiljem naaberkülas saunas. Vahepeal on valmis saanud ka palkmaja, mille soojustamisel kasutati lambavilla, ja tuba kütab vägev rakettahi koos leboga ehk köetava diivaniga. Mõne nädalavahetusega saab ehitada lihtsa rakettahju ja soojust salvestava diivani. Rakettahju tuumaks on J-kujuline põlemistunnel, mis võimaldab saavutada väga kõrgeid põlemistemperatuure (900°–1100° C). Tänu efektiivsele põlemisele kulub vähem puid ja põlemise saadused on puhtad (H₂O ja CO₂). Küttekoldesse pannakse puud püsti, mis surub suitsugaasid köetavasse diivannis või näiteks savipõrandasse.

Viese pere õuele on põhust ja savist ehitatud ka välikäimla ja mõnus puhkenurk, mille ümaras saviahjus saab valmistada näiteks pitsat või leiba. Matsakas leivaahi on valmistatud savist, liivast ja põhust. Jaanus kinnitab, et kuplikujulise küpsetusahju rajamine on jõukohane kõigile. Kui savimajade ehitamist tulevad õppima eelkõige mehed, siis saviahju valmistamisel on tragid osalejad just naised.

Viesede elumaja kõrval on

sõbramajaks ristitud ümarate vormidega savi-põhumaja. Praegu on selle ehitus veel pooleli. Savi-põhumaja suurim pluss on tervislik mikrokliima ja väiksed ülalpidamiskulud. Näiteks 60-ruutmeetrine elumaja saab ka külmal talvel köetud vaid viie-kuue ruumimeetri puudega. Jaanus selgitab, et savimaja põhikonstruktsioon saab ehitada pea igaüks, kel on liiva, savi ja põhku, lihtsamat sorti tööriistu, sõpru ja tuttavaid.

Savimajade ehitamist õpivad eelkõige mehed, saviahju valmistamist naised.

Cob-põhupakitehnikas hoonet rajades võttis meister tarvituks kohaliku savi, mis jäi tiigi kaevamisest üle. Cob-tehnika on massiivsavi tehnika ala, kus pragude vältimiseks on savile lisatud hulk liiva ja pikakiulist põhku. Tänu segu sitkusele ja suhteliselt väikesele veesisaldusele saab hoonet ehitada ilma saalungiteta. Cob-tehnika võimaldab hõlpsalt rajada ümaraid vorme: nisse, kaari, looklevaid diivaneid

jne. See on üks väheseid tehnikaid, mis ei piira seinte kuju.

Loodus ja inimene

„Pole raske märgata, et inimese loodud maailm erineb tunduvalt looduslikust. Kui looduses leidub ennekõike ümaraid vorme ja kõveraid jooni, siis inimese maailmas valdavad täisnurgad ja sirged,” selgitab Jaanus.

Maja ainulaadsus seisneb selle ehitamisel kasutatud erinevates tehnikates. Põhjus on lihtne. Sõbramaja valmib koo-

lituse käigus ja osalejatel on vaja põhiteadmisi rohkem kui ühest savitehnikast. „Elu on minu jaoks kui eksperiment ja võimalikult paljude kogemuste saamise aeg,” selgitab Jaanus oma valikuid. Inimeseks olemise piire ja piiritust avastab ta ka muudes valdkondades. Näiteks õues magades, toortoitu süües ja metsikus looduses liikudes. „Koolitustel ja saviehituse laagrites tekkivat ühist loomisjõudu jälgides mõistan, et inimene saab end võimsalt arendada ja enda sisse liikuda koos teiste teadlike inimestega elades,” lisab ta ja innustab ka teisi oma ellu muutusi tooma. ●

TALLINN DOLLS LOOB COCA-COLA ERIKOLLEKTSIOONI

Sügisgarderoobi valides on Eesti trenditeadlikel naistel nüüd juures uus ahvatlus – Tallinn Dolls loob spetsiaalselt Coca-Colale ainulaadse rõivakollektsiooni.

126-aastase ajalooga ikoonbrändina on Coca-Colal olnud võimalus teha koostööd moemaailma säravaimate nimedega, kes on loonud brändist inspireeritud rõivakollektsioone ning kujundanud pudeleid Coca-Colale või Coca-Cola lightile. “Säravate hetkede koos veetmine, rõõmu jagamine ning ajaga kaasas käimine on alati olnud osa Coca-Cola brändi olemusest. Pannes selle kokku trendika moebrändiga Tallinn Dolls on tulemuseks ootuspäraselt särtsakas kollektsioon, mis kindlasti selle kandjat märkamatuks ei jäta,” ütles Evelin Ojamets, Coca-Cola Baltikumi kommunikatsioonijuht.

Esimest korda saab glamuurset punases-hõbedases-valges-mustas värvigammas kollektsiooni näha 30. augustil Tallinnas Katusekinos toimuval säraval esitlusel. Ühtlasi tuleb näitamisele Coca-Cola ja Tallinn Dollsi koostöös valminud lühifilm ning avatakse Itaalia fotograafi Francesco Antonio de Caprariis fotonäitus, mis jutustab kollektsiooni loo läbi piltide.

Üritusele on müügil piiratud kogus pileteid, mida saab osta Piletilevist.

∞ TALLINN DOLLS ∞

Coca-Cola
light

Sügisene raamatulett pakub kodumaist valikut

Kirjastused

Oodata on Kiviräha, Chalice'i, Önnepalu ja paljude teiste autorite uudisteoseid.

Kaarel Kressa
kultuuritoimetaja

Raamatuturul valitsenud suvepõud hakkab läbi saama ning kirjastused valmistavad ette mitmete oluliste teoste ilmumist. Alates septembrist on eriti ohtralt oodata eesti kirjanike proosat. Olulise panuse annab siin Eesti Keele Sihtasutus, kes lubab peagi lugejateni tuua Kalle Käsperi „Buridanide” seitsmenda osa, Andrus Kiviräha uue jutukogumiku „Lood” ning Rein Veidemanni romaani „Tund enne igavikku”, mis räägib Tartu professorite ja tudengite elust. Jumalikud Ilmutused plaanib proosast avaldada Urmas Vadi romaani „Tagasi Eestisse!” ja Veiko Märka jutukogu „Suured võlurid”. Tänapäev tõstab esile Olev Remsu uut Tartu-raamatut „Supilinna surmad” ja Märt Lauri ulmekat „Apassionata”. Eesti Raamatult on oodata Rein Põdra katastroofiromaani „Laev”, kus ülejutatud Eesti elanikud leiavad uue kodu Kanadas.

Ivanov ja Oksanen

Varrakult ilmub novembris kolm tõlketest, mis kuuluvad servapidi samuti eesti kirjanusse: Andrei Ivanovi „Hanumani teekond Lollandile”, P. I. Filimonovi „Veekandjate paaripane” ja Sofi Oksase „Kui tuvid kadusid”. Septembris ilmub Varrakult ka Tõnu Önnepalu uus romaan „Mandala”, novembrisse on kirjastus planeerinud Önnepalu luulekogu „Südames” ilmumise. Ilmamaa lubab avaldada kolm uut luulekogu: Piret Bristol „Nonstop”, Indrek Hirve „Tiivavalu” ja Hando Runne-

Uusi teoseid lubavad nii Veiko Märka, Urmas Vadi kui ka (:):kivisildnik

Foto: Kristo Nurmis / EPL-i arhiiv

li „Kui nagu nagu, kui nagu kui ehk Kui kui nagu, kui kui kui”. Jumalike Ilmutuste tiiva alt ilmuvad Jürgen Rooste „Laul jääkarudest”, (:):kivisildniku „Valuraamatu” II köide ja Chalice'i debüütraamat „100% Chalice”. Tammerraa-

omal ajal ilmuma Niidu soomekeelses kogus, ent plaan jäi soiku ja illustratsioonid 45 aastaks Niidu valdusse.

Kooliaasta alguses on oodata teisigi kodumaiseid lasteraamatuid. Piret Tali raamatus „Pioneer Viru tänavast” jutustatakse 1970–1980-ndate koolilapse elust, Kristiina Kasi „Õpetaja Kusti kummitab ning teisi jutte” koondab ülevõtteid aine- ja lugusid. Mõlemad ilmuvad Tänapäevalt. Poistele ilmub Juhan Voolaidi sulest „Kullamäe lood”, väljaandjaks Atlex.

Maaailma mõtlejate teostest avaldab Ilmamaa kirjandusteadlase Erich Auerbachituntuima teose „Mimesis” ja

katoliikliku filosoofi Jacques Maritaini raamatu „Kunstniku vastutus”. Varrak jälle üllitab Donald Davidsoni artiklilugu „Põhjuslikkus, tõlgendus ja teadmine”.

Kuulsad postmodernistid

Tallinna ülikooli kirjastus lisab siia omalt poolt hulga prantslasi: Emmanuel Lévinasi teose „Teisiti kui olla ehk teispool olemust”, Jean-François Lyotardi raamatu „Postmodernsus lastele”, Guy Debordi „Vaatemänguühiskonna” ja Gilles Deleuze'i ning Félix Guattari „Mis on filosoofia?”.

Lähiajal ilmuva tõlkekirjanduse seas püüavad pilku Dante Alighieri „Vita Nuova” (TLÜ kirjastus), ameeriklane John Updike'i „Brasiilia” (Ilmamaa) ja bulgaarlase Sibylle Lewitscharoffi „Apostolov” (Atlex). ●

Ellen Niidu valikkogu teevad eriliseks Edgar Valteri seniilmumata illustratsioonid.

Piret Tali raamatus jutustatakse 1970–1980-ndate koolilapse elust.

mat annab välja Ellen Niidu valikkogu „Täevavõti”, mille teevad eriliseks Edgar Valteri seniilmumata illustratsioonid 1967. aastast. Pildid pidid

mäe lood”, väljaandjaks Atlex. Maaailma mõtlejate teostest avaldab Ilmamaa kirjandusteadlase Erich Auerbachituntuima teose „Mimesis” ja

President ilma kikilipsuta

Foto: Bianka Mikovitš / Maaleht

Ilmus esimene Ilvese elulugu

Elulugu

Kaarel Kressa
kultuuritoimetaja

Kuigi raamat keskendub

peamiselt Toomas

Hendrik Ilvese karjäärile,

käsitletakse siin ka

eraelulisi küsimusi.

Sel nädalal ilmus trükist elulooraamat „Toomas Hendrik Ilves. Kikilipsu taga”.

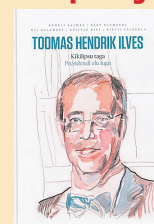
„Raamatuga alustades oli peamiseks eesmärgiks näidata Toomas Hendrik Ilvese kujunemislugu ja leida vastus küsimusele, kuidas sai ühest võõrsil sündinud ja hoopis teistsuguses keskkonnas kasvanud poisist Eesti Vabariigi president,” ütleb koostaja Annele Aasamäe. Koos Aasamäega kuulusid autorite hulka endised ja praegused ajakirjanikud Kärt Blumberg, Kai Kalamees, Krister Kivi ja Kirsti Vainküla, kes jagasid presidendi elulootapide omavahel ära.

Koostaja lisab, et kuna suurem osa Ilvest mõjutanud sündmustest olid seotud tema tööalaste tegemistega, keskendub raamat eeskätt karjäärile.

Siiski märgib Aasamäe, et „Kikilipsu taga” pole kindlasti kuiv „tööraamat”, kuna siin käsitletakse ka eraeluliselt olulisi teemasid. „Kes otsib uusi fakte, üllatavaid detaile ja senikuulmata juhtumeid, ei pea pettuma,” lubab Aasamäe.

Meeleharvi võiks presidentidele ilmselt tekitada tema abielude ja muude isiklike suhete analüüsimine. Aasamäe kinnitab aga, et kuigi Ilves ise ei nõustunud raamatu tarbeks intervjuud andma, vaatas presidendi kantselei teose läbi ega nõudnud Aasamäe sõnul ühegi lõigu, peatüki ega kirjelduse väljajätmist. „Karme käske, keeldusid ega juhiseid ei esitanud, polnud ka põhjust, sest raamat suhtub presidenti lugupidamise ja austusega,” ütleb koostaja. ●

„Toomas Hendrik Ilves. Kikilipsu taga”

Erinevad autorid

●● Fookus Media

Tim Firth
Kalendritüdrukud
Lavastaja Ott Sepp

Põhineb stuudio Miramax mängufilmil, mille autorid on Juliette Towhid ja Tim Firth.

Osades Marika Barabanštšikova, Külliki Saldre, Merle Jääger, Ene Järvis, Liina Tennosaar, Terje Pennie, Kais Adlas, Liisa Pulk või Eva Püssa jt.

vanemuine.ee

KÜLALISETENDUSED ÜLE EESTI!

- 4. septembril Rakvere Teatris
- 5. septembril Viljandi Ugalas
- 6. septembril Võru kultuurimajas Kannel
- 7. ja 8. septembril Tallinnas, Vene Teatris
- 9. septembril Pärnu Endlas

RAAMATUD

MEREVÕIM
Geoffrey Till
Tõlkinud Pee-
ter Villmann
638 lk, Hea
Lugu

Maakera on pea-aegu kolme neljandiku ulatuses mereveega kaetud ja meri on seega inimkonna arengus alati kesksel kohal olnud. Seda nii andide, transpordi, teabevahetuse kui ka strateegilise ülevõimu mõttes. Geoffrey Tilli tunnustatud teos „Merevõim. Teejuht 21. sajandisse” on mõeldud laiale lugejaskonnale – tegevmeeste, akadeemilistele uurijatele, merenduse õppuritele ja kõigidele, kellele pakub huvi merevõimu muutuv ja otsustav roll 21. sajandil. Raamatu koostamisel on kasutatud laia ringi eriala spetsialistide abi ja nõuandeid. 21. sajandi maailm on globaliseerumise kui inimkonna arengu vältimatu etapi juba omaks võtnud. Üha enam vaadeldakse maailma kui poliitiliselt ja majanduslikult üksteisega püsivalt seotud riikide ja piirkondade võrgustikku,

mildest sõltuvad nii maailma rahu kui ka heaolu. Samal ajal on globaliseerumine otseselt merega seotud protsess.

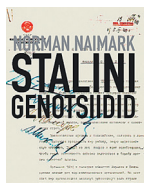
MÕRVAR PURPUNASES RÜÜS**Pierre Borromée**
176 lk, Eesti Raamat

Ida-Prantsusmaal Villecomte'i külas mõrvatakse tuntud advokaadi abikaasa. Uurijatel puudub vähimgi niidiots, sest mõrvar on tegutsenud väga professionaalselt. Paralleele leitakse ühe aastatetaguse lahendamata jäänud mõrvaga, ent see osutub ummikteeks. Lõpuks langeb kahtlus ikkagi mõrvatud naise abikaasale, igati lugupeetud advokaadile. Mehe kolleegidel kulub hulk energiat ja leidlikkust süüdistuse tagasitõrjumiseks. Ootamatult järgneb uus mõrv nende endi ringis. Ja ikka veel pole kellelgi aimu, kes on külmavereline mõrvar. Sari „Mirabilia”.

PRANTSUSE SÜIT
Irène Némirovsky
Tõlkinud Mirt Väli
142 lk, Hea Lugu

Juudi päritolu Prantsuse kirjandusklassiku Irène Némirovsky „Prantsuse süit” on üks esimesi ilukirjanduslikke teoseid Teisest maailmasõjast. Esimest korda alles 2004. aastal trükitist ilmunud romaan jutustab tõetruult Prantsusmaa lüüasaamisest ja eelkõige selle mõjust prantslaste eludele. Némirovsky kirjutas „Prantsuse süidi” väikesesse nahkkaantega märkmikusse külas nimega Issy-l'Évêque, kus ta oma abikaasa ja tütardega pärast Pariisist põgenemist elas. Plaanitud viiesalisest teosest, mis on üles ehitatud nagu sümfoonia, jõudis Némirovsky valmis kirjutada kaks jagu – 1942. aasta juulis ta arreteeriti ning viidi Auschwitzi. Väike märkmik oli tähelepanuta üle poole sajandi. Alles 1998. aastal selgus, et tegemist on romaani käsi-

kirjaga. 1903. aasta 11. veebruaril Kiievis pankuri perre sündinud Irène Némirovsky hakkas kirjutama juba neljateistkümnendaastaselt. Némirovsky olulisemad teosed käsitlevad juutide ja venelaste maailma.

STALINI GENOTSIIDID
Norman Naimark
Tõlkinud Ehte Puhang
152 lk, Tänapäev

Alates 1930. aastatest kuni oma surmani 1953. a lasi Jossif Stalin hukata enam kui miljon oma riigi kodanikku. Veel mitut miljonit tabas sunnitöö, asumisele saatmine, nälg, verised massimõrvad, vahistamised ja ülekuulamise Stalini käsilaste poolt. „Stalini genotsiidid” on nende kuritööde öövastav lugu. Raamat väidab, et Stalini režiimi ajal 1930-ndail toimunud jõhkrad tapmised olid tõepoolest genotsiidiaktid ning et nende taga oli Nõukogude diktaator isiklikult.

LIBLIKAKOGUJA
Joel Haahtela
Tõlkinud Hille Lagerspetz
158 lk, Hea Lugu

Romaani „Liblikakoguja” peategelane on mees, kes saab ühel päeval teada, et on pärinud maja täiesti võõralt sakslaselt nimega Henri Ruzicka. Selles veidras seigas selguse saamiseks võtab raamatu kangelane ette reisi, mis viib teda nii Saksamaale kui ka Lõuna-Euroopasse. Selgub, et salapärasel sakslasel oli kirk liblikate vastu ja et omal moel on ka päranduse saaja osa Ruzicka märkimisväärselt liblikakollektsioonist. Haahtela viien- das romaanis ei ole iseäranis palju tegelasi, ent autoril on ebataoline oskus luua nappide vahenditega nii pingeolukordi kui ka poeetilist atmosfääri, mis muudab romaani lugemise tõeliselt nauditavaks. Psühhiaatriadoktor Joel Haahtela (snd 1972) kuulub tänapäeva soome kirjanduse parimate autorite hulka

ning on Olvi kirjanduspreemia laureaat ja Finlandia kirjandusauhinna nominent. Kaks tema teost (romaanid „Liblikakoguja” ja „Elena”) on tõlgitud ka saksa keelde.

ABSOLUUTNE SÕDA.
Chris Bellamy
Tõlkinud Marek Laane
831 lk, Varrak

Briti ajaloolane Chris Bellamy käsitleb selles mahukas raamatus ajaloo suurima ja võimalikama maa- ja õhusõja ajalugu. Teine maailmasõda oli absoluutne sõda, milles mõlemad pooled püüdsid jäägitult hävitada oma vastase, mistõttu mõlemad loobusid peaaegu kõigist tavapärastest piirangutest, mis muidu iseloomustavad „tsiviliseeritud” riikide sõjalisi konflikte. Tuginedes rikkalikule materjalile ja heale sõjaliste ja poliitiliste strateegiate tundmisele, kujutab „Absoluutne sõda” endast kahtlemata selle ajaloo julmima kokkupõrke üht põhjapanevat käsitlust.

China Miéville tervitab piraatlust

Foto: Cerridwen / Wikimedia Commons

Mõte

Kirjandusteostele kehtiv autorikaitse on silmakirjalik ja ebatõhus, ütles kirjanik China Miéville Edinburghi raamatufestivalil esinedes. „Linna ja linna” autor ootab enda sõnul aega, mil internetikasutajad hakkavad loetud raamatuid massiliselt modifitseerima ja jagama, käitudes analoogselt muusika remiksijatega. See viiks Miéville'i arvates lugeja ja kirjaniku rollide hägustumiseni ja vääraks seega tervitamist. „Kõik, kes tahavad sirutada oma käe kirjanduse soolikaisse, peaksid saama seda teha,” ütles kirjanik. Samuti kutsus Miéville üles kehtestama ühtset kirjani- kupalka, mis tähendaks kaotust edetabeliliidritele, ent võitu kõigile ülejäänud autoritele. ●

Käsmu teaduskoolis räägitakse keelest

Seminar

Portaal teadus.ee peab reedest pühapäevani Käsmu mere- muuseumis suvekooli. Peateemaks on sedapuhku keel. Akadeemik Tarmo Soomere kõneleb mere keelest, ajaloolane David Vseviov ajaloo keelest, helilooja Urmas Sisask atmosfäärimuusika keelest, vulkanoloog Heidi Soosalu Maa keelest, keeletehnoloog Arvi Tavast (pildil) eesti keele õpetamisest arvutile, geenitehnoloog Erkki Truve geenide keelest, putukateadlane Urmas Tartes putukapiltide keelest, arvutusmatemaatik Margus Niitsoo salakeelest, füüsik Laur Järv kvantkeelest, teaduse populariseerija Aare Baumer Victor Vasarely pildi- ja helikeelest, teaduskirjanik Tiit Kändler teadus-

keele taustast ja füüsik Aigar Vaigu näitab katsete keelt. Soomest on kohal Heureka keskuse teadus- ja arendusjuht Hannu Salmi, kes kõneleb juhuslikest teadusavastustest. ●

Nobeli- ennustust juhib Murakami

Ennustus

Kõige tõenäolisemalt võidab oktoobrikuus Nobeli kirjanduspreemia jaapanlane Haruki Murakami, ennustab kihlveofirma Ladbrokes. Firma peab Murakami võiduanssideks kümme ühele, talle järgnevad võrdse võiduvõimalusega hiinlane Mo Yan ja hollandlane Cees Nooteboom. Eelmisel aastal peeti Nobeli-favoriidiks süürlast Adonist, kes jagab nüüd korealase Ko Uni ja albaanlase Ismail Karega neljandat kuni kuuendat kohta. Kuigi Adonis preemiat ei saanud, polnud Ladbrokes tõest väga kaugel – tegelik laureaat Tomas Tranströmer asus firma tõenäosustabelis teisel kohal. ●

India keskaegsed värsid eesti keeles

Klassika

Tallinna ülikooli kirjastuselt ilmus varakeskaegse India poeedi Bharthari värsikogu „Vairägyasataka ehk sada värsi ilmaelust loobumise kiituseks”. Paralleelselt on ära trükitud nii sanskritikeelne originaal kui ka eestikeelne tõlge. Tõlkijad on TLÜ lektor Martti Kalda ja luuletaja Mathura. Tekstide keskmes on maailmast lahtiütlemine ja säärase toimimisviisi põhjendused, põlgus ilmaliku vastu ning askeedielu ülistus. „Hoolimata omaaegse India poliitilisest ja kultuurilisest hiilgusest väljendub Bharthari luules sügav pessimism ja pettumus kõiges maises,” märkis Kalda. ●

APOLLO

Kõik koolikaubad Apollost!

Osta Apollost 5 euro väärtuses koolikaupu, saad kingituseks

tasuta Simpeli stardika

(väärtus 2,95 eurot).

*Stardikaid on piiratud koguses.

simpel

Foto: Ilmar Saabas

Lady Gaga fännid trotsisid hotelli ees vihma

Meelelahutus Täna annab Tallinna lauluväljakul kontserdi popstaar Lady Gaga. Väikesed koletised olid juba eile pärastlõunal emakoletise jaoks valmis ja varitsesid Tallinna kesklinnas Radissoni hotelli peakukse ees oma iidolit vihmast ilmast hoolimata. Gaga valdavalt varateismelised fännid kandsid iidolist inspireeritud aksessuaare ning hoidsid käes plakateid ja CD-sid, millele lootsid lauljatarilt autogrammi paluda. Austajaid polnud siiski kogunenud väga palju, fännide masse nagu suurlinnades hotelli ette ei kogunenud. Lady Gaga saabus eile varahommikul Eestisse turibussiga Lätist. Üleeile andis staar kontserdi Riias, Mežaparka Lielā estrādel. Öösel kell 3.57 saabusid esimesed kaks Lady Gaga tuuriga seotud bussi Tallinna Radissoni hotelli juurde. Bussist väljusid tantsijad, muusikud ja teised Lady Gaga kontserdiga seotud inimesed. Tunni pärast lisandus kolm bussi ja kella kuue paiku hommikul veel umbes viis bussi.

Lady Gaga kontsert Tallinna lauluväljakul algab täna kell 19.30. Sisepääsud avatakse kell 17. Eileõhtuse seisuga oli kontserdipileteid veel saada hinnaga 49 eurot. Delfi Publik

Tunnustatud Saksa äädikad!

Kui tahad head äädikat, siis vajad rohkemat kui parimat toorainet. Vajad ka kogemust ja kirge ning Kühne äädikates jagub seda küllaga. Kui soovid marineerida köögi- ja puuvilju või valmistada salatikatset siis on Kühne äädikad just need, mida vajad!

www.kaupmees.ee

Väike kotlet äratab isu!

Kikase väike kotlet sobib hästi pere igapäevasele toidulauale, aga suvel võib teda grillida või piknikul võileiva vahele panna. Väikese kotleti jõud on selle sisus ja heas maitstes!

Kes ees, see mees!

Kikase väike kotlet on:

- harjumuspäraselt hea maitsega
- valmisküpsetatud
- säästliku pakendiga
- nitritsoolata
- säilitusaineteta

www.kikas.ee

Kikase väike kotlet on müügil: Selver, Prisma, Comarket, Konsum, Maksimarket, A&O, Säästumarket, Rimi, Maxima, Stockmann ja Tallinna Kaubamaja toidumaailm.

FILMI "TAGAOTSITAV" LAVASTAJA TIMUR BEKMAMBETOV
UUS, SUUR 3D-VAATEMÄNG!

K14

PÄEVITI PRESIDENT, ÖÖSITI KÜTT
**ABRAHAM LINCOLN
VAMPIIRIKÜTT**

Saal 2 3D	11:35	14:15	16:55
		19:35	22:20
A.Le Coq Sviit 3D	20:50 (v.a. K)		

STALLONE STATHAM LI LUNDGREN
NORRIS CREWS COUTURE
HEMSWORTH VAN DAMME WILLIS
SHWARZENEGGER

K12

21

Saal 1

12:20	14:45	17:15
19:40 (v.a. N)	22:05 (v.a. N)	

Saal 7

19:15 (ainult N)

A.Le Coq Sviit

16:00 (ainult L-P)

ADAM SANDLER ANDY SAMBERG

K14

Lugu lapsest ... Ja tema pojast.
HULL ISA

Saal 8

11:45	14:40	17:20
19:50	22:25	

EGA NORMAALSENA KANGELASEKS EI SAA
PARANORMAN
HILJES HINNAO
KINODES 7. SEPTEMBRIST

PERE

Saal 5 3D eesti ki

13:55	19:00 (v.a. N)
-------	----------------

Saal 5 3D vene keeles!

11:20

Saal 6 3D eesti keeles!

11:40

Saal 6 3D vene keeles!

17:25 (L-P)

Saal 7 3D eesti keeles!

17:00

Saal 7 3D vene keeles!

14:25

BOURNE'I PÄRAND
FEEL THE DIFFERENCE ERILINASTUS!
Saal 1

20:00 (ainult N)

1+1

Saal 3

14:20	19:05	21:35
-------	-------	-------

A.Le Coq Sviit

13:30 (ainult L-P)	18:20 (v.a. K)
--------------------	----------------

JÄAAEG 4 - 3D

Saal 3 eesti keeles!

12:00

Saal 5 vene keeles!

16:30

KUUTÖUSU KUNINGRIIK

Saal 4

13:50	18:10
-------	-------

TED

Saal 4

11:30	15:50	20:10	22:30
-------	-------	-------	-------

SÕJA ÕIED

Saal 5 EELLINASTUS!

18:45 (ainult N)

www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee
INFO TELEFONILT 1182

PIMEDUSE RÜÜTLI TAASTULEK

Saal 5

21:20 (v.a. N)

Saal 6

16:15 (v.a. L-P)

HÜVASTI MU KUNINGANNA

Saal 6

14:00	19:45
-------	-------

TÄIELIK MÄLUVAHETUS

Saal 6

22:00

Saal 7

11:50	19:15 (v.a. N)
-------	----------------

KEELATUD TANTS 4 - 3D

Saal 7

21:50

MAAILMA VIIMANE ARMULUGU

Saal 9

12:05	14:30	17:05
	19:30	21:55

PUNASED TULED

Saal 10

K12
17:30

NAABRIVALVE

Saal 10

12:40	15:00	19:55	22:15
-------	-------	-------	-------

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TÄNA JA HOMME KINOS ARTIS:

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

10:50 12:25

11:00 16:15 18:00

14:15 17:10 21:25

25.08	Minu õelapsed üksinda kodus - eesti keeles	10:50 12:25	26.08	Minu õelapsed üksinda kodus - eesti keeles	10:50 12:25
	Üks elu	11:00 16:15 18:00		Üks elu	11:00 16:15 18:00
	Pulkson on hädas - eesti keeles	12:45		Pulkson on hädas - eesti keeles	12:45
	Vuosaari	14:00 19:00		Vuosaari	14:00 19:00
	Vennaksed	14:15 17:10 21:25		Vennaksed	14:15 17:10 21:25
	Kes? Film kõige pisematele - eesti keeles	16:20		Kes? Film kõige pisematele - eesti keeles	16:20
Kuutõusu kuningriik	19:50 21:40	Kuutõusu kuningriik	19:50 21:40		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

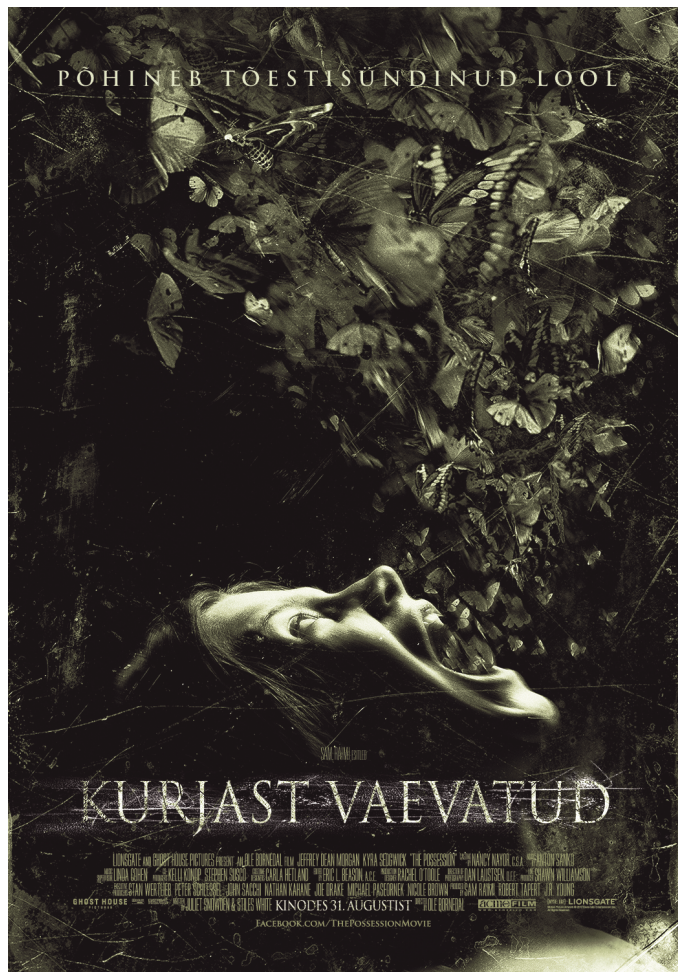
TÄNA JA HOMME KINOS SÕPRUS:

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION
PARIS KINO - AASTAST 1955

18:00

25.08	Kuutõusu kuningriik	16:00	26.08	Kuutõusu kuningriik	16:00
	Augusti tantsufestival: Esimene positsioon	18:00		Augusti tantsufestival: Esimene positsioon	18:00
	Vuosaari	20:00		Vuosaari	20:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

Katusekino suurim söber

Carlsberg elisa

KATUSE KINO

VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

TÄNA
SKANDAALNE KINO

Natural Born Killers
Oliver Stone
1994/118min

HOMME
FILMIPÄRL

The Bodyguard
Mick Jackson
1992/129min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seanssi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Seansside algus orienteeruvalt kell 22.00.

Meediapartnerid: Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht, Viru

EESTI AJALEHTEDE LIIT

E A L L

KIRILL TEITER
(sünd 1952), töötanud Postimehes, Rahva Hääles, Eesti Ekspressis ja Õhtulehes

Eesti Ajalehdede Liit

//// Eesti Kontsert

L 25. august Toila rand
Muinastulede öö

N 29. august kell 19
Kukruse mõis
Suur merereis flöödi ja kitarriga
Oksana Sinkova (flöödid)
Jelena Ossipova (kitarr)

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537, Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Tõde ja õigus. Teine osa
10., 11., 13., 14., 24., 25. augustil 18.00

Keti lõpp
4., 5. septembril 19.00

Hecuba pärast
10., 11. septembril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

URVE JA GUNNAR OTSPERE

Õnnitleme Teid neljakümnenal pulma-aastapäeval.
Tugevat tervist ja õnne Teile!

Poeg Toivo ja tütar Tiina perega

RAKVERELYL

KUI KOHTAS

NORA EPHRON
MARCY KAHAN

ROMANTILINE KOMÖÖDIA

Harry Sallyt

Lavastaja Jaanika Juhanson,
nimiosades Ülle Lichtfeldt ja Tarvo Sõmer.

VIIMASED ETENDUSED!

E, 10. sept kl 19 Eesti Draamateatris
K, 10. okt kl 19 Võru kultuurikeskuses
L, 27. okt kl 19 Rakvere Teatris

rakvereteater.ee

piletimaailm.com

32 95 444

Kinnisvara

- Ostan korteri Tallinnas, tel 58200800.
- Võtan rendile otse omanikult korteri, tel 5089052.

Tervis

- Parapsühholoog Ž. Stepanjan
Abi alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, üle-
kaalulisuse, radikuliidi ja stressi puhul.
Konsultatsioon. Tel 58588910.

Rahvusooper
Estonia

www.opera.ee

Tasuta!

“Estonia”
TEATRILAAT

2
IX

Pühapäeval, 2. septembril kell 12-15

Rahvusooper avab uue hooaja!
Tegevused kogu perele ümber Estonia maja!
107. HOOAJA PILETITE MÜÜK

Pealava

- Parimad palad 107. hooaja uuslavastustest RO orkestri, koori ja solistide esituses

Ooperimaa

Balletimaa

Lasteala

- Kalevi kommilaev ja muinasjutumaa
- Pipi Pikksukk, pokud ja pannkoogid
- Grimm- ja kostüümi töötoad

Suur laot

- Teatrikostüümid ja –rekvisiidid ja meened
- CD-d ja DVD-d, raamatud ja meened
- Õnne loos

Spordiala

- Tänavakorvpall

Autoala

Jalajälgede avamine

- Kell 11 Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatu-kogu juures

Avatud kohvikud ja baarid • Lisainfo: www.opera.ee

S|E|B

LEXUS

TELE2

ERGO

AMSERV

Kalev

LIVIKO

AURA

Postimees

SOKOS

HOTEL VIRU

Teenused

- KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min
www.ennustus.ee
- NÕUANDELIIN tel 900 5020.
Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.
- Õmblusmasinate remont,
tel 656 6063, 551 6633, Rosmann.

Laen

- Saetud, lõhutatud küttepuid: lepp, kask, sanglepp, saar, kuusk ja segapuud koos transpordiga. Tel 672 5338, mob 525 9433 Võtikmetsa OÜ
- Aitame alustavaid ja väikeettevõtjaid soodsas kaupluse ja muu firmasisustusega. Tähetorni 21j, Tallinn. Tööpäevadel 10-17. Apunek OÜ

Müük

- Müüa soodsas hinnaga talu sealihä. Info tel 505 9151.

Early English

INGLISE KEEL
LASTELE

3. elukuust kuni 14. eluaastani
TASUTA NÄIDISTUNNID
rühmades 4 - 8 last

Helen Doroni nn. emakeele
metoodika aluseks on lapse
igakülgne areng - inglise keeles
toimuvad tunnid on täis
laulu, tantsu, meisterdamist,
liikumise- ja lauamänge.

HDEE Kristiine Huvikool
Känu 35, Tallinn
estonia@helendoron.ee
tel. 55 95 2392

www.helendoron.ee

TIPOLIIN
KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Ost

- Trimo Investments - laenu tagatisega ja ilma. Tegemist on finantsteenuse reklaamiga. Tutvu tingimustega, konsulteer, tasuta tel 800 2424. Krediidikulukuse määra näide: 5000 €/60 kuud - 47%.

Ost

- Kunstisalong Allee, Pikk 34. Vanema kunsti ost ja müük, oksjonid, näitused. Avatud E-R 10-18, L 11-15. Tel 646 4500 512 7677 info@allee.ee www.allee.ee

AEG
KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.

Lõhutatud küttepuid
müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

ROIGASAIAD OÜ

www.roigasaiad.ee

ROIGASAEDEDE
valmistamine
ja paigaldamine

tel 509 2933
info@roigasaiad.ee

TALLINNA
KREMATOORIUM

Lahkunu transport
krematooriumisse ööpäeva-
ringelt kogu Eesti piires.

Tuhastamismatus
soodsaima hinnaga.

Kõik matuseteenused.

KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.

Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Sügav kaastunne omastele

NIKOLAI
KORMAŠOVI

kaotuse puhul

perekonnad Vares, Kersalu ja
Vahter

Mälestame

NIKOLAI
KORMAŠOVI

Südamlik kaastunne Orest
Kormašovile perega

TLÜ kunstihariduse osakond

Mälestame oma kallist
klassijuhatajat

ERNA PAJU

ja avaldame kaastunnet
omastele

1980. aasta GAG lõpetajad

Avaldame sügavat kaastunnet
Tiinale

EMA

surma puhul

kolleegid Eesti Pangast

Kallis Fleur, tunneme sulle
südamest kaasa

ISA

kaotuse puhul

Töökaaslased Fenestrast

Teatame kurbusega,
et on lahkunud meie kallis

EVI-EVA-ENE
OTSPERE

22.IV 1931 - 21.VIII 2012

Omaksed

Ärasaاتمine 25.skp. kl 11.30
Jaani kirikus

Mälestame Kunstnike Liidu
auliiget maalikunstnik

NIKOLAI
KORMAŠOVI

28.08.1929 – 22.08.2012

Südamlik kaastunne omastele

Kiriklik matusetalitus
reedel, 31. augustil kl 12
Tallinna Nikolai kirikus
Vene tänaval

Muldasängitamine
Metsakalmistul kl 14.
Kogunemine peavärava juures

Eesti Kunstnike Liit
Eesti Maalikunstnike Liit

Salva Kindlustus AS

mälestab leinas head
koostööpartnerit

JAAN MARKSI

ning avaldab sügavat kaastunnet
lahkunu omastele

Kallis Kati

Südamlik kaastunne Sulle kalli

EMA

kaotuse puhul ebsikad

Eve, Karmen, Katrin, Merle,
Ilona, Killu

Südamlik kaastunne
Viola Reiljanile kalli

EMA

surma puhul

Töökaaslased Falck Autoabist

Avaldame sügavat kaastunnet
lähedastele ning töökaaslastele
Marks ja Partnerid
Kindlustusmaaklerid OÜ-s meie
kauaaegse koostööpartneri

JAAN MARKS

ootamatu lahkumise puhul

ESTMA OÜ

Lahkus meie kallis
ema, vanaema ja
vana-vanaema

LINDA
SÄREV

(sünd. Oja)

11.07.1925 – 22.08.2012

Sügavas leinas lapsed

Ärasaاتمine
29. augustil kl 14
Arknalt Palamuse kalmistule

Sügav kaastunne
Saimale ja Merikese perele
kalli

URMASE

kaotuse puhul

Laili, Anu, Helvi, Eha, Milvi,
Arvo, Mall, Illimar

Su elu nagu linnul tormis
nii ootamatult murdis õhtu eel..

PRIIT SAEGA

31.12.1966 - 23.08.2012

Südamlik kaastunne lastele
ja lähedastele

Arkaadia Halduse AS
kollektiiv

TELEVIISORIS LAUPÄEVAL

ETV	KANAL 2	TV3
00.40 Hung	00.50 Profid (Assassins, USA Prantsusmaa, 1995)	00.20 Kontorirotid (Office Space, USA, 1999)
01.05 Luuletus	03.00 Mortal Kombat (USA, 1995)	02.03 TV3play.ee uudised
01.14 ERR-i uudised	04.35 Suvereporter	02.05 Reede 13. Osa 7 - uus veri (Friday the 13th Part VII. The New Blood, USA, 1988)
07.30 Looduselust	05.25 Vahelevõtja. Teenetegi	03.35 Seitsmesed suvesadamas
08.00 Baleriin Angelina*	06.25 Pulmakorraldajad	04.00 Omakohus
08.10 Aisoposte teater	07.15 Suvereporter	04.25 Selline on elu!
08.20 Nuki ja sõbrad*	08.10 Joonissari. Ookeanitüdrukud	05.15 Seitsmesed suvesadamas
08.25 Tegus Timmu	seiklused. Aeg on käes	05.40 Kirgede torm
08.35 Muumioru lood*	08.35 Joonissari. Täitsa tavaline Andy. Issi!	06.30 Kirgede torm
09.00 Vanad ja kobedad	09.00 Kodusaade. Uus hooaeg!	07.20 Bakugan
09.25 Naljatera	09.30 Aiasaade. Uus hooaeg!	07.45 Redakai
09.30 Önne 13	10.00 Kokasaade –Lusikas. Uus hooaeg!	08.10 Rähn Woody
10.00 Önne 13	10.45 Hooaeg. Uus hooaeg!	08.35 Bakugan
10.30 Lauluga maale. Käsitöö- ja rannakultuurifestival Kudas	11.30 Politseiakadeemia	09.00 Glee
11.20 Oru valitseja	14.20 Galileo	10.00 Heimari kokaklubi
12.10 Suvehommiku lood	16.15 Kömutüdruk. Juliet ei ela enam siin	10.30 See pole lastesaade
13.00 August 1991	17.10 Ameerika tippmodell 13	11.00 Mina elan siin
14.35 Pullilugu. Untsakad	18.05 Inga Lindström –Mineviku varjud	11.30 Naistesaade
14.45 Teeliste kirikud. Rakvere	20.00 Kelgukoerad	12.00 Meisterkook
15.15 ENSV*	21.00 Suvereporter+	13.00 Kõik minu peikad
15.40 Vabaduse laul	21.35 Kamenskaja. Must nimekiri	13.55 Moodne perekond
16.10 Kiirabihaigla	23.35 Multimees (Multiplicity, USA, 1996)	14.20 Moodne perekond
16.55 Kennedyd		14.50 See pole lastesaade
17.35 Hercule Poirot*		15.25 Vanad ja kobedad
18.30 Aktuaalne kaamera		16.05 Kuningas Ralph (King Ralph, USA, 1991)
18.45 Parim päev maitseelamusteks		18.05 Monk
19.10 Oru valitseja		19.00 Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp
20.10 Lauluga maale. Märjamaa folk		19.30 Mina elan siin
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm		20.00 Robotid (Robots, USA, 2005)
21.20 Sport. Sport		21.45 Kälimehed
21.35 Alpimaja		22.50 Tõeline näilisus (Picture Perfect, USA, 1997)
22.35 Midsomeri mõrvad 3		

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

01.46 ERR-i uudised **09.00** Sibulapoiisi seiklused
09.25 Nuki ja sõbrad **09.35** Laulukarussell
10.20 Laulukarussell **11.05** Balti armastuslood **12.40** Suletud ring (Eesti, 1983) **14.00**
Promenaad (Eesti, 1977) **14.25** Vabaühiskonnakongress **15.05** George Gently* **16.35** Inimkonna sügavpüü **17.30** Printsess hernelaet **18.30**
Hüvasti, suvil **19.00** Lastetuba **19.15** Miriami piknik **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles)
19.45 Kahe kodu ballaad **22.15** Pikk roll ajas. Jaan Reekor **22.55** Öhtutund **23.55** Väike laulsaade

Kanal 11

00.00 Suvereporter **00.50** Kodutunne
01.35 Fort Boyard **02.25** Heartland: Pere-
 äri **03.10** Doktor Oz: Uuenduslik ilukirurgia
03.50 Doktor Oz: Ohtlikud ilutooted **04.35**
 Fort Boyard **05.15** Suvereporter **06.00** Kale-
 vipojad müügiks **06.30** Unelmatalaev - Seis-
 hellid (Das Traumschiff - Seychellen, Saksa-
 maa, 2000) **08.05** Trinny ja Susannah Hol-
 landis **08.50** Top Shop **09.05** Kilodele tol-
 la **10.00** Minu Küprose köök. Maasikad ja Lyth-

rodontaste laast **10.30** Lihtne, kiire, maitsev!.

Desserdid **11.00** 11 aastat nooremaks USA.

Kuum emme **11.30** Madin elutoas **12.00**

Rüütliulu (A Knight's Tale, USA, 2001) **14.30**

Oprah. 25 aastat Oprah ja Gayle'i perimaad seiklusi **15.25** Oprah. Tagasisaade Oprah Show 25 aastale **16.20** Oprah: Oprah üllatus. Huvastajätt **17.15** Oprah: Oprah üllatus. Huvastajätt **18.10** Oprah: Oprah finaal **19.05** Miljonär'i salamissioon: Uus hooaeg! **20.00** Aiadetektiviid. Vaikuse karikas - Viimane! **21.00** Rosamunde Pilcher - Mängus on armastus (Rosamunde Pilcher - Liebe im Spiel, Ingridmaa-Saksamaa, 2004) **22.45** Esimene armastus, teine võimalus **23.35** Linnalegendid. Ootamatult

TV6

01.20 Heroes **02.10** Hommikuraadio **05.00**
Kodu keset linna **7.05.25** Seitsmesed suve-
sadamas **05.50** Uudistemagasin **06.00** SMS
mäng **06.36** Malaisia **07.25** Ameerika otsib
superstaari **09.10** Kameeleon **10.05** Kala-
mehejutud **10.35** Heroes **11.30** Põgenajad
(The Escapist, Inglismaa lirimaa, 2008) **13.30**
Minu poisid **13.55** Eesti jalgpalli meistriliiga
16.00 Koige naljakamad kodulevõid **16.30**

Kondid **17.30** Rajalt maha **18.30**Simpsonid
19.00 Clevelandi show **19.30**Head **20.30**
 Simpsonid **21.00** Rammumeeste maailma
 karikasari **22.00** Jõhkrad mängud (Funny
 Games, Austria, 1997)

Kanal 12

00.00 Tuvistöö: Bundy imeline elu 2 **00.30**
20 kõige šokeerivamat... ..kohutavat töö-
päeva **01.20** Night Chat **00.50** Postimese.
e **06.30** Postimese. e **08.30** Suurepõlv
09.15 Vanaraua automeistrid. Kesjaka kata-
pult **10.05** Vanaraua automeistrid. Koletislik
golfirada **11.00** Kõva mees: Pantvangide
hotell (Hard Time. Hostage Hotel, USA, 1999)
12.30 Kikitaäh: Täielikud tünkad **13.00**
Pöörased spordiklipid **13.30** Kõrgeid reisi.
Brasiilia **14.00** Ekstreemkalapüük Robson
Greeniga. Florida **14.55** Vormel Renault
3.5 otseülekanne. 6. etapp, 1. võistluspäev -
Silverstone'i ringrada **16.05** MacGyver: Kibe
vili **17.05** MacGyver. Kulaline **18.05** MacGy-
ver: Ohtlikud mängud **19.00** Nälased mere-
med **20.00** Kikitaäh. Täielikud tünkad
20.30 Wrestling: RAW **21.25** Hulljulged: Ää-
rellinalahingud **22.20** Maailm sõjajalal (Left
Behind. World at War, USA, 2005)

TELEVIISORIS PÜHAPÄEVAL

ETV	KANAL 2	TV3	
00.10	Tähelaev	00.53	TV3play.ee uudised
01.25	Kiirabihaigla*	00.55	Kuuvalguse miil (Moonlight Mile, USA, 2002)
02.05	Luuletus	03.00	Euroretk (Eurotrip, USA, 2004)
02.12	ERR-i uudised	04.45	Mina elan siin
07.30	Looduselust	05.15	Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp
07.55	Garth ja Bev*	05.40	Kirgede torm
08.05	Kuulsad muinaslood	06.30	Kirgede torm
08.10	Aisopose teater	07.20	Bakugan
08.20	Tegus Timmu	07.45	Redakai
08.35	Bullerby laste lõbusad lood	08.10	Rähn Woody
09.00	Vanad ja kobedad	08.35	Bakugan
09.30	Õnne 13	09.00	Glee
10.00	Tähelaev	09.55	Eesti otsib superstaari. Lava taga
11.15	Oru valitseja	10.50	Eesti otsib superstaari
12.05	Looduskaitse lugu	13.25	Rajalt maha
13.05	Tähtis aasta	14.20	Rajalt maha
13.35	Ajurünnak	15.20	Kälimehed
14.05	Püramiidi tipus	16.20	Tagasipõrge (Rebound, USA, 2005)
14.35	Asja mõte	18.05	Monk
15.00	Ajalik ja ajatu	19.00	Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp
15.30	Haapsalu	19.30	Kättemaksukontor
15.40	Energiat avastamas	20.30	Kättemaksukontor
16.10	Kiirabihaigla	21.30	Kohtumine äiaga (Meet the Parents, USA, 2000)
16.55	Midsomeri mõrvad	23.40	Kaitsjad
18.30	Aktuaalne kaamera		
18.40	Kersna Koreas		
19.10	Oru valitseja		
20.00	Ohtlik lend		
21.00	Aktuaalne kaamera. Ilm		
21.20	Sport. Sport		
21.35	Üks lugu. Muusik Tõnis Mägi		
21.40	Hercule Poirot		
23.15	Wallander		
01.45	Mängufilm. Sõrmuste isand. Sõrmuse vennaskond (Lord of the Rings. The Fellowship of the Ring, USA New Zealand, 2001)		
04.40	Suvereporter+		
05.10	Vahelevõtja. L.A. naine		
06.00	Hooaeg. Uus hooaeg!		
06.35	Inga Lindström – Mineviku varjud		
08.10	Joonisfilm. Sipelgate kiusaja (The Ant Bully, USA, 2006)		
09.45	Joonisfilm. Tom ja Jerry lõövad linna uppi		
11.20	Joonisfilm. Tom ja Jerry piraa-tide vastu		
12.45	Suveröömud		
13.15	Suveröömud		
13.45	Avameelselt.... Hooaja viimane!		
14.15	Kamenskaja. Must nimekirj		
16.10	Unelmatelaev – Austraalia (Das Traumschiff – Australien, Saksamaa, 2004)		
18.05	Lõputu silmapiir (Endloser Horizont, Saksamaa, 2006)		
20.00	Kelgukoerad		
21.00	Suvereporter+		
21.35	Narri aare (Fool's Gold, USA, 2008)		
23.45	Seadusest üle (Above the Law, Hong Kong USA, 1988)		

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

00.16 ERR-i uudised 09.00 Prinsess hernela-
00.10 Nuki ja sõbrad 10.05 Looduslül*
10.30 Reporterhiir Marvi Hämmar 10.55
Stiilipidu (Eesti, 2005) 12.45 Noto bene!
Teatriluulud 13.25 Oised loid 14.00 Sääger
(Eesti, 1982) 15.25 Kõhuhaal 15.50 Minuscula
15.55 Spioonid* 16.45 Pikk roll asja. Jaan
Rekkor 17.30 Pipi Segasamma sõbras 18.20
Lasteubad 18.35 Bullerby laste lõbus loid*
19.00 Aispõse teater 19.10 Tegus Timmu*
19.30 Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles) 19.45
Helle Karis. Kaadrid 20.05 Helle Karis. Nukit-
sames (Nukitsames, Eesti, 1981) 21.20
Helle Karis. Karoliine Höbelöng (Karoliine
Höbelöng, Eesti, 1984) 22.30 Helle Karis.
Metsluigid (Metsluigid, Eesti, 1987) 23.53
ERR-i uudised

Kanal 11

00.00 Suvereporter+ **00.30** Seksi õppetun-
nid **01.15** L-sõna. Hoian sul silma peal **02.10**
Resident Evil - Väljasuremine (Resident Evil.
Extinction, Saksamaa Prantsusmaa Australia
Inglismaa USA, 2007) **03.40** Põrgulik kätte-

Snaks (Borrio Raise Hell, USA, 2010) **05.10**
 Suvereipere+ **05.35** Esimene armastus, teine
 võimalus **06.20** Rosamunde Pilcher - Mäng
 on armastus (Rosamunde Pilcher - Liebe im
 Spiel, Inglismaa Saksaakaa, 2004) **07.55** Trinny
 ja Susanahh Hollandis **08.40** Top Shop **08.55**
 Täiuslik koduperenaine **10.00** Minu Kreeka
 köök **10.30** Kodusaade. Uus hooaeg! **11.00**
 Aiaaade **11.30** Kokasaade - Lusika! **12.10**
 Hooaeg **12.55** Detektiiv Murdoch - Konstaabli
 surm **14.30** Doktor Oz kolesterool **15.25**
 Doktor Oz **16.20** Doktor Oz **17.15** Doktor Oz
18.10 Doktor Oz **19.05** Miljonäri salamis-
 raamat **20.00** Aiadetektivi **21.00** Jane Austen
 raamatukübi! **23.05** Kasvatamata tüdrukud

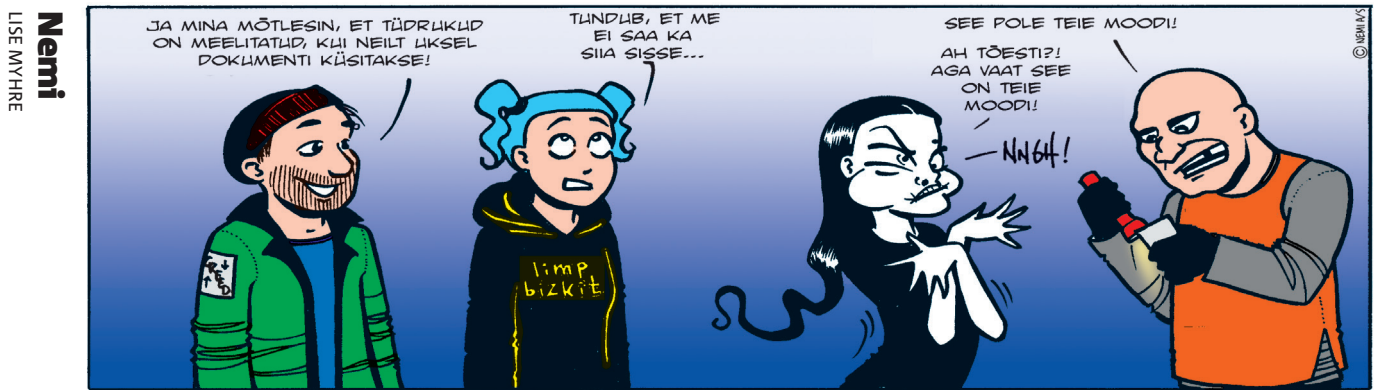
TV6

00.10 Paljalt naljajas **00.40** Nimikoi (Mot-
hman, USA, 2010) **02.25** Kõige naljakamad
kodulevud **02.50** Hommikuraadio **05.20** Uudis-
Ida-Virumaa uudised **05.25** Seitsmesed suve-
sadamas. Nädalalõpp **05.50** Uudistemagasin
06.00 SMS mäng **06.45** Kolmeraleud **07.45** A-
Smilers. Viimane **08.30** Kameeleon **09.25** The
Robinson Crusoe **10.20** Kinominutid **10.50** Sõ-
Tippkokk **11.50** Rammumeeste maailma kari-
kasi **12.50** Kontor **13.20** Minu poisid **13.45** A-
Kõige populaarsemad

Smilers. Viimane **14.25** Isa, viis last ja gangster (Carpool, USA, 1996) **16.00** Estonian Rally EP6 Kulbilohu rallikross **16.30** Kondid **17.30** Rajala maha **18.30** Simpsonid **19.00** Kalamehejutud **19.30** Totaalne muutumine. kodu eri **20.30** Simpsonid **21.00** Peibutis (Bait, Australia Kanada USA, 2000) **23.00** Urukoerad

Kanal 12

00.00 Kireh! Tell (Poker de charme, Prantsusmaa, 1999) **01.40** Night Chat **05.00** Kireh! Tell **06.30** Postimese **08.40** Suverepotid **09.10** Hüljajal. Äärelinnalähingud **10.00** Maailm sõjajalal (Left Behind. World at War USA, 2005) **11.40** Vormel Renault 3.5 otsuõle kannet. 6. etapp, 1 võistluspaar Silverstone ringrada **12.45** Wrestling. RAW **13.35** Wrestling. SmackDown **14.25** Piers Morgan'i lüksureisid. Hollywood **15.15** Pöörased sportdoklipid **15.40** Walker - Texase korralvõuraharong **16.30** Walker - Texase korralvõur Ohtlikud tänavad **17.20** Walker - Texase korralvõur. Kaubi **18.10** Hüljajal. Äärelinnalähingud **19.00** Näljased meremehed **20.00** Kogu töde mehest **20.30** Wrestling SmackDown **21.25** Godzilla (USA Jaapan 1998) **23.50** Täisteenus

PILTMÕISTATUS

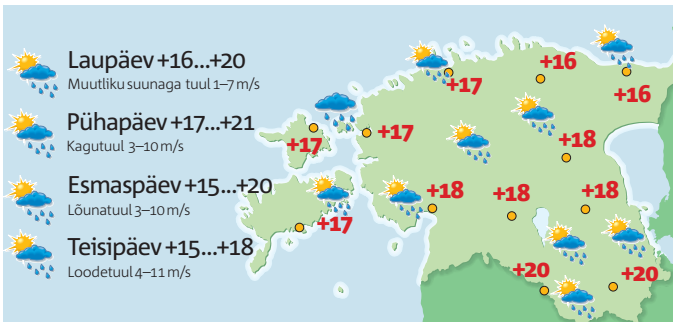

**Õigesti vastanute vahel
loosime välja raamatu.**
●● Vastus saada aadressil
moistatus@epl.ee

**Eelmise
nädala
vastus:**
Ain
Kaliurand

ILM

25. august 2012
number 29 (320)

Spordileht

Eesti Päevaleht

FOTO: ALEKSANDAR DIMITRIJEVIC

Serbia Eestile võimalust ei andnud

Eesti korvpallikoondis pidi Euroopa meistrivõistluste järjekordses valikmängus võõrsil Novi Sadis tunnistama võõrustajamaa Serbia paremust 88 : 63.

Kuigi esimese veerandaja alguses pääses Eesti isegi juhtima, võtsid pikad osavad serblased kiiresti initsiivi enda kätte ja nii kaotas Eesti avaveerandi 11 punktiga 26 : 15. Teine neljandik ei kulgenud kahjuks sugugi paremas võttes – poolajaks olid võõrustajad ees juba 22 punktiga, seisuks tabloom 50 : 28. Kolmas

veerandae g käristas vahet veelgi suuremaks – eestlaste visked ei tabanud, lauas valitsesid serblased. Võõrustajad valitsesid kindlalt kuni lõpuni, vahe eestlastega jäi lõpuks 25 punkti peale. Serblaste eest viskas enim punkte Nenad Krstić, kes tõi oma meeskonnale 12 silma ja noppis viis lauapalli. Eestlaste eest tegi enim skoori Reinar Hallik 11 punktiga, Siim-Sander Vene hoolitses 10 punkti eest ja noppis seitse lauapalli. **EPL**

[TEEMA | LK 2–3]

Armstrongi allaandmine ja lõplik pattulangemine

Omaaegne maailma kuulsaim rattur, seitsmekordne Tour de France'i võitja Lance Armstrong loobus dopingusüüdistustele vastamisest ning nüüd ootab teda ilmselt ees eluaegne võistluskeeld ja kõikide tiitlite kaotus.

[AJAPEEGEL | LK 6]

Merlene Ottey läbi kolme aastakümne

Kaamerasilm jälgib kuulsa Jamaica päritolu sprinteri Merlene Ottey tegemisi tema pika karjääri vältel – see peatükk saab täna Kadrioru Kuldlilgal täiendust.

Spordilehte toetavad:

EESTI OLÜMPIAKOMITEE

Lance Armstrongi dopingusaaga
Rattur kaotab ilmselt kõik seitse Tour de France'i tiitlit

Armstrongi pattulangemine: kuidas võitjast sai allaandja

Dopingukütid mürdsid lõpuks kuulsa Lance Armstrongi – maailmakuulus rattur otsustas süüdistustega mitte edasi võidelda.

Viimane asi, mida kuulsalt jalgratturilt Lance Armstrongilt oleks võinud oodata, on allaandmine. Oma karjääri jooksul pole USA-st pärit Armstrong kuulsust kogunud mitte üksnes võitmatu jalgratturina, vaid ka äärmusliku võitlejahingena, alistades 1996. aastal kaugelarenenud munandivähi, mille siirded olid avastamise ajaks jõudnud levida ka juba kopsudesse ja aju. Arstide prognoos oli

Armstrongile anti vaid vähem kui 50 protsenti elulootust. Kuid mees mitte üksnes ei seljatanud kurnava keemiaravi ja kiirituse järel vähktõve, vaid ronis tagasi jalgrattasadulasse ja tõusis 2000-ndate alguses jalgrattamaailma absoluutseks valitsejaks, noppides järjest seitse maailma prestiižseima velotuuri Tour de France'i tiitlit.

Kõik, kes iganes midagi jalgrattaspordist taipavad, teavad, et selle kolme nädala pikkuse, üle 3500 kilomeetri hõlmava tuuri läbimiseks peab olema äärmiselt tugev, mitmekülgne ja vastupidav rattur. Kurnavad mägietaid, mille jooksul ronitakse rattasadulas meeter meetri haaval mitme tuhande meetri kõrguste tippude otsa vahelduvad siledade sõitudega, kus tuleb kohati kihutada sprindikiirusel. Kuid selleks, et tuuri aasta-aastalt võita, peab olema lausa imeinimene.

On vaieldav, kas kõik uskusid alati, et Lance Armstrong on see imeinimene, kuigi nüüdseks on selgeks saanud, et kõiki asjaolusid arvesse võttes ta ilmselgelt ei olnud seda. Tõsi – kuna neljapäeval loobus Lance Armstrong edasisest võitlusest teda dopingupatus süüdistavate instantsidega, ei kuule me ilmselt eales üheski spordi arbitraazis teda otseselt süüdi mõistvat otsust. Meil pole ümberlukkamatuid tõendeid – vereanalüüse või uriiniproeve, millest leitud keelatud aineid

pole võimalik sõnades ümber lükata. Kuid on hulgaliselt aastate jooksul kogunenud kahtlustusi, süüdistusi, meeskonnakaaslaste kinnitusi. Ja lõppude lõpuks – on seni võitmatuna püsinud Lance Armstrongi vaikne alistumine, mis on vast ehk kõige põhjanevumaks kinnituseks süüdistuste tõesusele.

Nõiajaht või õiglus?

Rattamaailm ei kaota Armstrongi pattulangemisega õigupoolest eriti midagi – kaks korda pensionile läinud Armstrong ei löö enam suurtel rattavõistlustel kaasa. Noorem generatsioon ei pruugi mäletadagi teda oma paljusid kuulsaid võite noppimas ning teavad teda vaid kui legendaarset nime, millega nüüd on võimalik lapsi hirmutada ja noortele moraali lugeda.

Kuid asjal on veel teine tahk, millele osundab Briti päevalehe The Guardian jalgrattakolumnist Matt Seaton – on ühtaegu hämmastamapanev ja õovatekitav, kuidas suutis üks mees pidevalt kõigi käitumist dikteerida.

Kuidas oli võimalik, et ta võis kõikidel kahtlejal ja kriitikutel aastate jooksul suu lukku panna erinevate taktikatega – oli see siis ähvardamine, mõnitamine, vaigistamine või nende täielik isoleerimine. Kuidas suutis ta dopingupatusena aasta-aastalt võita maailma tippjalgrattavõistluse ja panna endasse uskuma sadu tuhandeid inimesi – kuigi ometi oli tema patutegudel (nagu nüüd on välja tulnud) kümneid tunnistajaid. Altkäemaksud, kallid kingitused, ülbuseni küündiv enesekindlus, äärmuslik võitlejaloomus abistasid teda. Matt Seaton usub, et liiga paljud inimesed olid temasse liialt palju investeerinud, et tema toetamisest loobuda, jõuline veenmistaktika ja rohke raha sulges kõigi suud.

Lance Armstrong ise ütleb, et on väsinud. Väsinud vastamast pidevatele dopingusüüdistustele, mis on teda karjääri vältel saatnud. „Olen maailmas kõige rohkem dopinguproove andnud sportlane,” väidab kuulus rattur ja nimetab USA antidopinguagentuuri (USADA) viimaste aastate tööd tema süü paljastamisel nõiajahiks. „Iga mehe elus saabub aeg, mil ta peab ütlema, et nüüd aitab. Minu jaoks on see aeg nüüd käes,” kirjutas Lance Armstrong avalduses oma koduleheküljel neljapäeva õhtul.

Ilmselt paneb USADA

- [1]** Armstrongi tiimikaaslane Floyd Landis (vasakul) tunnistab hiljem, et nägi korduvalt pealt, kuidas Armstrong dopingut tarvitas.
- [2]** Armstrongi testiti aastate jooksul korduvalt. Ükski dopinguproov pole vähemalt avalikkuse ees positiivseks osutunud.
- [3]** Ilusad ajad – 2004. aastal võitis Lance Armstrong oma kuuenda järjestikuse velotuuri. Tänapäeval on küsitav, mida ta veel peale šampanja pruukinud oli?

Fotod: Reuters

Täna Delfi Spordis: järelkajad eilsele Serbia-Eesti korvpallimängule

Aet Süvari
TOIMETAJA
aet@epl.ee

Isiklikku

Lance Armstrong

Endine USA jalgrattur
Sündinud, 18. septembril 1971

●● **Saavutused:** Tour de France'i seitsmekordne võitja aastatel 1999–2005, lisaks 22 Prantsuse velotuuri etapi võitja; Dauphiné Libéré kriteeriumisõidu üldvõitja 2002–2003; Šveitsi velotuuri võitja 2001, Luxembourg velotuuri võitja 1998; maanteeõidu maailmameister 1993.

●● **Aunimetused:** 1999. aastal teenis ta ABC telekanali aasta sportlase tiitli, 2000. aastal aga Hispaania Prince of Asturias spordiautasu. 2002. aastal nimetas ta aasta sportlaseks Sports Illustratedi ajakiri, aastatel 2002–2005 teenis ta sama aunimetuse Associated Pressi agentuurilt. 2003.–2006. aastani valiti ta ESPN-i spordikanali parimaks meessportlaseks.

●● **Karjääri katkestused:** 1996. aastal diagnoositi tal munandivähk siiretega ajus ja kopsudes. 1999. aastal tuli ta sporti tagasi ning jätkas 2005. aastani, kui teatas oma pensionile siirdumisest. 2009. aastal tegi ta *comeback*'i ja jätkas võistlemisega kuni 2011. aasta veebruarini.

●● **Dopingusüüdistused:** 2010–2012 uuriti Armstrongi võimalikku dopingutarvitamist kriminaalasja raames, kohutusse asi ei jõudnud. Juunis 2012 teatas USA antidopinguagentuur USADA, et neil on Armstrongi süüdimõistmiseks piisavalt tõendeid.

●● **Veel:** Armstrong oli abielus Kristin Richardsiga aastatel 1998–2003, neil on kolm last. 2003.–2006. aastani oli Armstrongil suhe lauljanna Sheryl Crow'ga. 2009. aastal sündis tal poeg elukaaslase Anna Hanseniga, oktoobris 2010 sündis paarile veel ka tütar.

●● **Ta on tegev** omanimelises heategevusfondis, mis toetab vähihaigeid ja nende perekondi.

1999. aasta

Tuuri kaks liidrit: Kirsipuu ja Armstrong

Armstrongi esimene suur triumf 1999. aasta Tour de France'il on eestlastel võibolla hästi meeles seetõttu, et tookordsel tuuril olid algusest lõpuni vaid kaks üldliidrit – Lance Armstrong ja Jaan Kirsipuu.

Armstrongi seljas oli liidrisärg temposõiduna sõidetud proloogi ja esimese etapi järel. 208 kilomeetri pikkune Montaigust Chalanzi kulgenud esimene etapp läks kõigi eestlaste jaoks ajalukku just seetõttu, et seal tegi Jaan Kirsipuu teoks oma kauaaegse unistuse ja võitis etapivõidu.

Päev hiljem sai Kirsipuu kollase liidrisärgi Armstrongi käest endale. „Kuigi asusin nii suure velotuuri starti liidrina esimest korda, ei tunne kammitsaid,” tunnistas eestlane toona Postimehele ja lisas: „Iga päev kollases särgis on kingitus.”

Pärast kaheksanda etapi eraldistardi võitu võitis Armstrong aga kollase kehakatte taas enda valdusse ega loovutanudki seda enam kellelegi. Pärast tema võitu rääkis Kirsipuu Postimehele: „Oelnuks keegi enne tuuri, et Armstrong võidab, oleksin kahelnud. Kuid tegelikult leidis vaid mägedes temast kõvemaid mehi. Mäletan, et Armstrong oli vägev juba profileeri tulles. Ta tegeles varem triatloniga, püstitas seal juunioride maailmarekordi. Lance'il on suurepärase füüsilised eeldused, lisaks võimas vaim. Muidu poleks pärast rasket haigust tipp-sporti naasta õnnestunud.”

Kirsipuu tunnistas toona, et suurt sõprust tema ja Armstrongi vahel ei ole, kuid ameeriklane olla kiitnud tema inglise keele oskust.

Armstrongi nüüd eluaegse võistluskeelu alla ja teeb ühtlasi soovitusi, et maailma jalgrattaliit UCI ja Prantsuse velotuuri korraldajad võtaksid Armstrongilt kõik tema seitse tiitlit. Ratturit ennast see ei kõiguta. „Mina tean, kes võitis need seitse velotuuri, minu tiimikaaslased teavad, kes võitis need seitse tuuri, ja ka kõik, kellega ma konkureerisin, teavad, kes võitis need seitse tuuri.”

Kaaslaste süüdistused

Paraku siin Armstrong eksib. USADA toetus suuresti Armstrongi erinevate meeskonnakaaslaste ja konkurentide tunnistustele, kes on juba 1996. aastast saadik olnud teadlikud sellest, et rattur tarvitas nii veredopingut, EPO-t kui ka steroide, et oma sooritusi parandada.

Kaks aastat tagasi maikuus pajas Floyd Landis, Armstrongi tiimikaaslane US Postali päevilt, et nägi 2002. ja 2003. aastal oma silmaga, kuidas tipp-rattur dopingut võttis ning et kogu asja kinnimätsimisel osales Postali tiimiboss Johan Bruyneel, kes andis altkäemaksu UCI toonasele presidendile Hein Verbruggenile, et too aitaks kaasa Armstrongi positiivse dopingu-

proovi maha-
vaikimisele.

Aasta hiljem tuli sarnaste paljastustega lagedale veel teinegi US Postali rattur Tyler Hamilton, kelle sõnul võttis tema 1999., 2000. ja 2001. aasta Prantsuse veloturide eel koguni koos Armstrongiga EPO-t. Selle süüdistuse järel ilmus välja veel kaks rattatuusa tiimikaaslast, Frankie Andreu ja George Hincapie, kes samuti rääkisid, et nägid pealt, kuidas Armstrong tarvitas nii EPO-t kui ka muid keelatud aineid.

Kui tuleb välja, et mitmekordse tuurivõitja dopingulembesuse ei olnud teada mitte üksnes tema tiimikaaslastele, vaid ka korraldajatele ja UCI-le, kes aga selles suhtes altkäemaksude tõttu silma kinni otsustasid pigistada, on tegemist muidugi kolossaalse skandaaliga ning selle supi helpimist jätkub ilmselt veel aastateks. Praegu on teada vaid nii palju, et 2010. aastal kinnitas UCI praegune juht

John Fahey WADA: „Ainus võimalik järeldus on, et Armstrong on dopingupatune.”

Pat McQuaid, et Armstrong on aastate jooksul teinud UCI-le kaks rahalist annetust: 25 000 dollarit 2002. aastal, mis kulutati noorte ratturite dopinguvastase programmi tarvis, ja 2005. aastal 100 000 dollarit vereanalüüside masina soetamiseks.

Mis saab edasi?

Jutte ja kahtlustusi kogunes nii palju, et Armstrongi suhtes algutati kriminaaljuurdlus, selgitamiseks välja, kas USA üks armastatumaid sportlasi on tõesti oma tiitlid teeninud ebaausal teel. Tänavu veebruaris juurdlus lõpetati. Süüdistust ei esitatud.

USADA aga ei loobunud asja edasisest uurimisest – kui pole võimalik koguda piisavalt tõendeid, et Armstrongi kriminaalkohtu alla anda, peab ometi olema võimalik lahendada see asi spordi-arbitraažis. Antidopinguagentuur korjas väsimatult niidiotsi kokku ning juunis teatasid nad, et neil on piisavalt tõendeid, et Armstrong kasutas keelatud aineid ja julgustas ka oma tiimikaaslasti pettuses osalema.

Lisaks väitis USADA, et neil oli ka 2009. ja 2010. aasta dopinguproove, mis kandsid märke veredopingust.

Armstrong üritas süüdistusi maha raputada. Juulis pöördus ta USADA vastu kohtusse, kuid kohus ei võtnud tema asja arutusele. Armstrong esitas uue kohtuasja, väites, et USADA-l pole õiguslikku alust tema süüdimõistmiseks ja temalt tiitlite võtmiseks. Selle nädala algul otsustas kohus ka seda kaebust mitte arutlusele võtta. Armstrong oli kaotanud. Kaval rebane tegi oma viimase taktikalise käigu: avalikus pöördumises taandas ta ennast „nonsensiks kasvanud nõiajahist” ja säilitas sellega vähemalt maailma laiema avalikkuse ees väarikuse kattevarju – vähemalt ei trüki keegi tema pisarase nägu kogu maailma ajalehtede esikülgedele *à la* Marion Jones.

Mis nüüd edasi saab? USADA-l pole täielikku võimu kellegi süüdimõistmisel – agentuur võib küll peale panna eluaegse võistluskeelu, kuid ei saa päriselt ära võtta Armstrongi kõiki tiitleid. Maailma antidopinguagentuur WADA on juba asunud USADA poolele. Nende juht John Fahey kinnitas Reutersile, et Armstrongi suhtes oleks ainus

õige otsus tema tiitlite äravõtmine ja eluaegne võistluskeeld. „Ma ei tea, miks ta nii otsustas, aga mina saan toetuda vaid sellele, kuidas seda praegu tõlgendada saab: ainus võimalik järeldus on, et Armstrong on dopingupatune,” ütles Fahey.

Ainus, mis võib Armstrongi nüüd päästa, on tema vana liitlane UCI, mis on ka juba nüüd nurisenud, et õigus Armstrongi üle otsuseid teha peaks olema ainult neil, kuna nemad võtsid sportlaselt tema võistlemise ajal dopinguproove. Kuid ka UCI-s pole enam need ajad, mis kümme-kond aastat tagasi ning maailma rattaliit ei hakka end kindlasti omaaegse kangelase päästmiseks ohvriks tooma.

Ja mida Armstrong edasi tegema hakkab? Oma viimases avalduses lubas ta jätkata tööd oma fondiga, mis abistab vähihaigeid ja nende perekondi. Iseasi on muidugi see, kas temast fondile enam samasugust kasu tõuseb kui varem. Seitsmekordne tuurivõitja ja maailma parim jalgrattur on eestkõnelejana siiski natuke teine tera kui pattulangenud sportlane, pettur ja valetaja. ✕

Tennis
Algab aasta viimane suure slämmi turniir

Jaan Jürine
REPORTER
sport@epl.ee

Nadali vigastus globaalne õnnetus, Kanepi oma mitte

Esmaspäeval algava tennis-aasta viimase suure slämmi turniiri US Openi võitjad võivad koos eelturniiridega tasku panna rekordilised 2,9 miljonit dollarit.

„See on tennisel masendav uudis,” sõnab tõsinev esireket Roger Federer, autoriteet number üks. Nõustuvalt noogutavad pead Novak Djokovic, Andy Murray, Juan Martin del Potro ja ameeriklannade tõusev täht Sloane Stephens.

Mis see, siis on? Järelehüüe suurele inimesele? Ei, nii reageerisid tennisemaailma absoluut-sesse tippu kuuluvad mängijad uudisele, et eksesireket hispaanlane Rafael Nadal ei saa järgmisel nädalal algaval US Openil vigastuse tõttu kaasa mängida.

Ameerika Ühendriikide mängija ja endine esireket Andy Roddick nendib, et profitenises sageli kasutatavad kõvakatteda väljakud sunnivad mängijaid tribuuti maksma. Need pole jala-sõbralikud nagu liivaväljakud ja enamasti kannatavad põlved ja kannad.

„Nadal on suur võitleja, keda tunnen hästi nii mänguväljakul kui väljaspool seda,” jätkab Djokovic nutulaulu. „Armastan Rafat nagu venda,” saadab seda Murray. „Ma olen nukker, et teda pole siin... Armastan teda, mu jumal,” täiendab Stephens.

Tippmängijate kaastundel võib teatud varjund juures olla. See on suunatud fännide poolehoiule. On teada, et Rafa on just nooremate tennisõprade ja iseäranis neiu-de lemmik. Poiss Mallorcalt, lihtne nagu nemad isegi!

Raha ja kuulsus

Eesti tennisõbrad teavad ühte teist mängijat, kes peab samuti vigastuse (kand!) tõttu US Openist eemale jääma. Kaia Kanepi, kelle õnnetusest eriti laialt ei räägita. Ta pidas oma viimase võist-lusmängu 6. juunil French Openi veerandfinaalis Maria Šarapovaga ning on pidanud seejärel ära ütlema kõigist võistlustest, nende seas Wimbledon, olümpiaturniir ning nüüd ka US Open.

Peab olema ääretult tugev, et seedida sääraseid saatuselööke. Siiski suuremas plaanis on maailma kolmanda rekети vigastus globaalne õnnetus, värskelt kar-jääri parimale ehk 15. positsioo-nile tõusnud Kanepi vigastus ei huvita väljaspool Maarjamaad suurt kedagi! Aga nii see kord on, ja mitte üksnes tennis.

[1] Rafael Nadal on algava US Openi kuulsaim puuduja.
[2] Serena Williams on ainus tennisist, kel on tänavusest aastast ette näidata kahe suure turniiri võidud. Ta võitis Wimbledonis lisaks olümpiale ka suure slämmi turniiri.

Fotod: Reuters/Scanpix

Intervjuu

Tõus edetabelis üllatab Jürgen Zoppi ennastki

Jürgen Zopp pääseb aasta viimase suure slämmi sarja US Openi põhiturniirile valikvõistlusteta. Avaringis kohtub ta usbeki Deniss Istominiga (ATP 34.).

●● Jürgen, oled mänginud tänavu kõigi tippturniiride põhitabelis ning jõudnud ATP edetabelis vahepeal juba 75. reale. Mida ütled?

Kõrge koht edetabelis üllatab pisut mind ennastki. Hea tõuke andis aasta algus, kui jõudsin Austraalia lahtistel põhisse ja võitsin elus esimest korda ATP Challenger-turniiri. Ka liivaväljakute hooaeg oli tulemuste poolest soliidne.

●● Mis sulle taga on?

Olen suutnud nädalate kaupa ühtlast taset hoida ja oma mängu välja mängida. Ega ettevalmistuses pole midagi kardinaalselt muutunud. Usaldan oma treenerit Pasi Virtaneni, mu kehalist poolt on tugevdanud füüsilise treener Ilo Rihvk. Olen muutunud vaimsalt küpsemaks ja suutnud süvendada professionaalset suhtumist. Edu peitub lihtsates asjades. Töö ja distsipliin.

●● Üks ainus lillepidu?

Olen saanud ka valusaid lakse. Hinges on Wimbledonil napp kaotas. Enne US Openit peeta-val Winston Salemi turniiril sain halva kaotuse. Olen ebaõnnestumised ära kannatanud ja pole nende pärast pikalt põdenud.

●● Mida edu on kaasa toonud?

Parema edetabelikohaga kaasneb rohkem võidukohustust. Varem läksin näiteks maailma 110. reketiga rahulikult mängima, nüüd olen soosik ja minult oodatakse võitu. Konkurents on muutunud teravamaks. Pole enam ühtki lihtsat mängu, natukegi kehvema esinemise korral on turniir kohe läbi. Ent see kõik on positiivne, see motiveerib.

●● Kas mängijate paremik läheb Eesti esireketist mööda kui põhuhuhjast?

Ehee, minuga on hakatud rohkem arvestama. Sageli küsitakse, kas tahad koos trenni teha. Olen saanud tuttavaks paljude mängijatega, keda varem telekast vaatasin.

●● Mida ootad US Openilt?

Pole varem tippturniiridel esimeses ringis võitu saanudki. See on mulle paras eesmärk. ✕

Serena Williams

kuulutas kevadel, et ei mängi tennis selleks, et olla maailma teine.

Slämmiturniiride korraldajad üritavad igal aastal auhinnarahale pisku otsa panna, et PR-efekt saavutada. Tänavu teenivad US Openi üksikmänguvõitjad 1,9 miljonit dollarit (1,517 miljonit eurot). Kui võiduga kaasneb esikoht soojendusturniiride sarjas US Open Series, lisandub boonuse-na miljon dollarit ehk 0,8 miljonit eurot.

Heitluse ootuses vaetakse ka favoriite. Ainult üks mängija on tänavu võitnud kaks tippturniiri – Serena Williams võidutses nii Wimbledonis kui ka Londoni olümpiamängudel. Ameerik-lanna, kes ei kannata enda kõr-val ühtegi teist soosikut, kuulutas kevadel, et ei mängi tennis selleks, et olla maailma teine. Jutt jutuks, aga temas on ainek, et tõusta praeguselt maailma edetabeli neljandalt realt uuesti esimeseks.

Meeste seas on lugu lihtne, Nadali puudumisel kolm nime. Roger Federer, Novak Djokovic, Andy Murray. ✕

Spordisündmused Nädalavahetus spordis: kergejõustikust võrkpallini

Osalemisrõõmu nii jooksu- kui ka rattasõpradele

VÕTA KÄTTE JA OSALE! LAUPÄEV

12.00 40. jooks ümber Ülemiste järve (14 km). Start Ülemiste järve veepuhastusjaama territooriumil

12.00 Samsung Estonian Cupi VII etapp, Jõulumäe rattamaraton. Jõulumäe tervisekeskus

12.00 Oru–Salajõe rattasõit (20 km), lastesõidu (500 m) start kell 11.30. Start Oru vallamaja eest

14.00 19. Tõrva–Valga maanteejooks (30 km). Start Tõrva linnavalitsuse juurest

PÜHAPÄEV

12.00 Filtri maanteekarikasarja VI etapp, Tabasalu 2. rattaralli (104 km), lühikese distantsi (39 km) start kell 12.15. Start ja finiš Harku vallamaja eest Tabasalus

13.00 Verevi rannajooks (2,6 km), lastejooksud (300–600 m) kell 12. Verevi järve rand

MINE KOHALE!

LAUPÄEV

8.00 Golfi EMV löögimängus. Niitvälja golfiklubi

9.00 Rahvusvaheline käsipalliturniir. Põlva Mesikäpa hall

11.00 Tridens Eesti motokrossi

MV etapp. Tihemetsa, Lauri krossirada

12.00 Purjetamise Saaremaa karikavõistlused kahemehepaatidele. Roomassaare sadam

14.00 Meeste jalgpalli meistriliiga. Paide linnameeskond – FC Viljandi, Paide linnastaadion

16.00 Kergejõustiku Bigbank Kuldlীগa etapp. Kadrioru staadion

16.00 Naiste jalgpalli EM-valikmäng, Eesti–Slovakkia. Haapsalu linnastaadion

17.00 Meeste jalgpalli meistriliiga. JK Sillamäe Kalev – Tallinna FC Levadia, Sillamäe Kalevi staadion; Narva JK Trans – FC Kuressaare, Narva Kreenholmi staadion; Tallinna FC Flora – Tartu JK Tammeka, A. Le Coq Arena

17.30 Rahvusvaheline meeste võrkpalliturniir. Türgi–Läti. Kalevi spordihall

19.30 Rahvusvaheline meeste võrkpalliturniir. Eesti–Soome. Kalevi spordihall

PÜHAPÄEV

8.00 Golfi EMV löögimängus, finaalingi stardid. Niitvälja golfiklubi

10.00 Rahvusvaheline käsipalliturniir, kohamängud. Põlva Mesikäpa hall

11.00 Purjetamise Saaremaa karikavõistlused kahemehepaatidele. Roomassaare sadam

Nädalavahetusel selgitavad jooksusõbrad taas kiireima ümber Ülemiste järve lippaja.

Foto: Arno Mikkor / EPL-i arhiiv

13.00 Rahvusvaheline meeste võrkpalliturniir. Soome–Läti. Kalevi spordihall

13.00 Sillamäe kõrgushüppegala. Sillamäe linna keskväljak

15.30 Rahvusvaheline meeste võrkpalliturniir. Eesti–Türgi. Kalevi spordihall

VAATA TELEVIISORIST!

LAUPÄEV

13.55 Jalgpalli meistriliiga. Paide linnameeskond – FC Viljandi (TV6)

14.55 Vormel Renault 3.5 sarja etapp Silverstone'is (Kanal 12)

17.00 Vuelta velotuuri 8. etapp

22.00 Naiste New Haveni tenniseturniiri finaali (Eurosport)

PÜHAPÄEV

11.40 Vormel Renault 3.5 sarja etapp Silverstone'is (Kanal 12)

17.15 Vuelta velotuuri 9. etapp (Eurosport)

17.55 Inglise jalgpalli meistriliiga. Liverpool – Manchester City (Viasat Sport Baltic)

JÄRGMISEL LAUPÄEVAL, 1. SEPTEMBRIL VÕTAME LONKSU

põletavat kärakat!

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 € PÄEVALEHE EEST

TULIVESI

Hardi Volmer (1994)

1920. aastate alguses kuulutas Soome Vabariik välja kuiva seaduse, mis kestis 12 aastat. Seda „kingitust“ hakkasid enda huvides ära kasutama eestlastest salapiirituse vedajad. Samal ajal oli ka Eestis üheks poliitilise võitluse teemaks võimalik keeluseaduse kehtestamine.

Uue ohvitserina saadetakse Ropsi kalurikülla piirivalvuriks endine sõjamees Aleksander Kattai (Jaan Tätte). Kattaile hakkab varsti silma, et koha-

likud kalurid on liiga heal järjel. Asja uurides tulebki ilmsiks avalik saladus, et külamehed smugeldavad Soome piiritust ja Ropsi „viinakuningaks“ on Eerik Ekström (Erik Ruus). Kattai hakkab Eerikut püüdma ja tolle tabamisest saab tema kinnisidee. Kui aga mehed tagaajamise käigus lähemalt kokku puutuvad, saab Kattaile ühtäkki selgeks, et mäng on palju suurem ja panused märksa kõrgemad, kui ta algselt arvas.

„Eesti filmiklassika“ sarjas ilmub „Tulivesi“ esmakordselt DVD-l!

Filmid on müügil paremini varustatud poodides. Tahad filme otse koju – telli! Info ja tellimine: www.epl.ee/eestifilm

Eesti filmiklassika

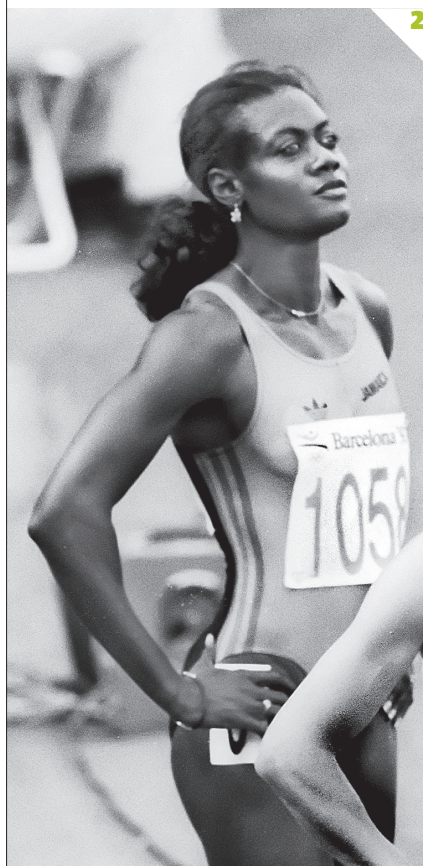
Eesti Päevaleht

Ajapeegel
Fotograaf meenutab

Lembit Peegel
FOTOGRAAF
sport@epl.ee

Merlene Ottey võistleb täna Kadrioru staadionil

- [1] Kohtumine Merlene Otteyga Barcelona lennujaamas
[2] Merlene Ottey pärast 100 m eeljooksu Barcelona olümpial
[3] 200 m eeljooks, vasakult esimene Merlene Ottey
[4] Atlanta 100 ja 200 m hõbemedali omanik Merlene Ottey enne starti
[5] Merlene Ottey, alati elegantne

Aeg: 1992, 1996
Koht: Barcelona, Atlanta
Fotod: Lembit Peegel

10 aastat tagasi ootas Eesti olümpiadelegatsioon Barcelona lennujaamas Eesti lennukompanii lennuki TU-154 M saabumist. Reisijate seas märkas üht kena tõmmut naisterahvast, kelleks oli Jamaica sporditäh Merlene Ottey. Palusin Barcelona olümpiamängude 200 m pronksi omanikul korraks pildistamiseks peatuda ja tänasin teda.

Esimest korda võistles Merlene Ottey 1980. aasta olümpiamängudel Moskvast, kus ta võitis ajaga 22,20 200 m jooksus pronksi. Neli

aastat hiljem võitis Merlene Ottey-Page 100 ja 200 m jooksus pronksmedali Los Angelese olümpial. Tiitlivõistlustel on Ottey võistelnud üle 30 aasta, selle aja jooksul on ta olümpiamängudel võitnud kolm hõbemedalit ja kuus pronksi.

Välejalgne Merlene on kolmekordne maailmameister, ta on võitnud MM-ilt veel neli hõbedat ja seitse pronksi 100 m, 200 m ja 4 x 100 m jooksus. Tänavu võistles Merlene EM-il Helsingis. Alates 2002. aastast esindab endine Jamaica sprintitäh Sloveeniat. Treenima siirdus ta sinna juba 1998. aastal. x

Meelespea!

EEOLEVAL NÄDALAL ON SÜNDINUD

27. AUGUST

- 1940 – Tiiu Orutalu, orienteerumiskohtunik
1951 – Raivo Epner, suusataja ja sporditegelane
1963 – Tõnu Teesalu, jalgrattur

28. AUGUST

- 1932 – Rinald Bamberg, poksija
1941 – Toomas Leius, tennisist ja treener
1953 – Kalev Külv, kergejõustiklane
1964 – Merike Aava, petangimängija
1966 – Kaja Haljaste, ujumistreener
1977 – Kerttu Rahe, karateka
1978 – Andrei Šilin, sõudja

29. AUGUST

- 1930 – Evi Hellerma, spordipedagoog
1938 – Alvar Hirtentreu, motosportlane
1941 – Viive Utso, spordiarst
1951 – Helvi Tungal, korvpallitreener
1961 – Veljo Heinets, purjetaja

30. AUGUST

- 1925 – Aleksandr Tšesnokov, võimlemistreener
1936 – Veljo Maldur, vehkleja
1948 – Ando Antti Ahven, allveesportlane
1951 – Taivo Killing, sõudja ja sõudetreener
1968 – Jaak Soolep, motosportlane
1972 – Mati Lillialik, sporditegelane
1987 – Veera Rumjantseva, laskur
1991 – Annika Valkna, purjetaja

31. AUGUST

- 1942 – Mare Nupp, vehkleja ja treener
1945 – Rein Järva, korvpallur ja spordiajaloolane
1950 – Juri Grill, judotreener ja sporditegelane
1964 – Raivo Laast, käsipallur ja käsipallitreener
1964 – Kai Lass, korvpallur
1973 – Priit Dello, ju-jutsutreener ja sporditegelane
1978 – Markko Abel, keeglimängija
1984 – Aleksandr Baldin, ujuja

1. SEPTEMBER

- 1940 – Tiiu Jurkatamm, kergejõustiklane ja treener
1942 – Rudolf Mürk, orienteeruja
1945 – Enn Sarap, autosportlane
1958 – Karl Kontor, laskur
1963 – Piret Tuvi, korvpallur
1965 – Toomas Murulo, võrkpalli-kohtunik
1965 – Inna Uit, kunstirist
1978 – Kaido Pärnoja, ammulaskur

2. SEPTEMBER

- 1924 – Gert Vellner, ujuja ja veesuisataja
1929 – Leo Vöhandu, maletaja, bridžimängija ja sporditegelane
1947 – Jevgeni Karavajev, vehkleja ja treener
1952 – Henn Põlluste, maadleja ja treener
1953 – Epp Rohila, iluvõimlemistreener
1954 – Janno Rogenbaum, võrkpallur
1955 – Malle Englas, sporditegelane
1976 – Ain-Alar Juhanson, triatleet

Allikas: Eesti spordi biograafiline leksikon

Võrkpall Kontrollmängude seeria algas võiduga

Pärt Talimaa
TOIMETAJA
part.talimaa@epl.ee

Eesti koondise üks resultatiivsemaid oli eile Keith Pupart.

Foto: Rauno Volmar

Krobelisust oli, aga Läti üle võeti kindel võit

Septembris toimuvateks EM-valikmängudeks valmistuv Eesti meeste võrkpallikoondis alistas esimeses kontrollmängus Läti 3 : 1.

Eesti koondise sidemängija Kert Toobali sõnul oli kontrollturniiri alustuseks Läti Eestile päris paras vastane. „Saime mängitud küll, põhiline, et Läti ei löönud väga head servi, et ei olnud nii, et äss või viga. Nii on päris tähtis alustada, et saame oma mängu ka rahulikult mängida,” võttis ta kohtumise kokku. Eesti võidunumbrid olid eile õhtul Kalevi spordihallis 25 : 16, 23 : 25, 25 : 22, 25 : 19.

„Loogiline, et joonistub min-geid vigu, aga ühte läbivat ja suurt minu arust välja ei tulnud. Natuke harjumatu, kui iga geim võib erinev mees kõrval olla, aga

eks kontrollmängudes saavadki erinevad mehed proovida,” lisas Toobal.

Terve kohtumise mängis Eesti põhimeestest eile õhtul vaid temporündaja Raimo Pajusalu, ka Toobalil oli teistest pikem tööpäev, sest sidemängija istus pingile alles neljanda geimi lõpus. Ülejäänud algkoosseisu meestest piirdusid Martti Juhkami, Ardo Kreek, Keith Pupart ja Oliver Venno kahe ja poole geimiga, veidi kauem oli plat-sil libero Rait Rikberg. „Suhteliselt mõnus oli, aga vorm võiks parem olla. Pallitunnetus ja löögitehnika jätab soovida,” nentis Venno, kes saab tänases kohtumises Soomega puhkepäeva.

Nüüd EM-i võistkonnad

Kui kolmanda geimi alguses tõi Kreek kiiresti viis punkti, siis kohtumise avageimis ei kasutanud Toobal esimese tempo mehi pea kor-

dagi. Sidemängija selgitas hiljem, et see oligi taktikaliselt nii kokku lepitud ning lisaks olid lätlased varmad ka tempomeestele pidevalt blokki hüppama, teades eestlaste ohtlikkust selles elemendis. Kontrollturniiri ülejäänud päevadel ootavad Eestit aga meeskonnad, kes sarnaselt meiega mõõdunud sügisel EM-il mängisid. Täna kell 19.30 mängitakse Kalevi spordihallis põhjanaabritega ja homme kell 15.30 Türgiga. „Sooime on väga hea ja stabiilse klassiga võistkond, aga kui suudame nende vastu tugevat ja stabiilset servi lüüa ja nad pressi alla panna, siis võime mängida küll,” uskus Toobal.

Sarnaselt meestega tegid ka naised eile lõunanaabritel selja prügiseks. Riias peetud kohtumise võitis Eesti 3 : 1 ja alistas lätlannad seega nädala jooksul kõigis neljas kohtumises. ✕

Blake tõusis Bolti kannule

Kergejõustiku Lausanne'i Teemantliiga etapi võimsaima tulemuse pakkus Jamaica välejalg Yohan Blake, kes jooksis 100 meetris uue isikliku rekordi 9,69.

„Teadsin, et olen kiire. Mu treener [Glenn Mills] on mulle öelnud, et suudan varasematest aegadest kiiremini joosta, ja nüüd ma lõpuks tõestasin seda,” vahendas Jamaica välejala mõtteid rahvusvahelise kergejõustikuliidu veebileht. Blake'i eelmine rekord pärines juuni lõpust Jamaica meistrivõistlustelt, kus ta lippas staadionisirge 9,75-ga. Sama aega näitas ta ka Londoni olümpiafinaalis.

Blake'i võimsast rekordist on kiiremini jooksnud vaid kõva konkurent ja trennikaaslane Usain Bolt, kes võitis Berliini MM-i kulla 9,58-ga ja Londoni olümpia esikoha 9,63-ga. „Teadsin, et Yohan

suudab kiiresti joosta. Ennustasin aega 9,72, ent ta oli pisut kiiremg,“ kiitis suurt konkurenti Bolt. Blake'iga sama aega on näidanud 2009. aastal ameeriklane Tyson Gay, aga tema jooksu ajal puhus kahemeetrine taganttuul, jamaicalane lippas tulemuse välja 0,1-meetrise vastutuulega. Pekingi olümpiafinaalis jooksis Bolt täielikus tuulevaikuses samuti 9,69.

Blake'i võimsale ajale annab lisaväärtust seegi, et terve eelmise nädala vaevas sprinterit gripp. „Tänu taevale sain joosta, aga mul on veel jookse ees ja lähen aina paremaks,” andis Blake konkurentidele veel ühe tormihoiatuse. Järgmisena on ta stardis tuleva nädala Zürichi Teemantliiga etapi 100 meetris ning siis juba Brüsseli finaali võistlusel 200 meetris.

Peale Blake'i püstitas Lausanne'is uue staadionirekordi ka Bolt, kes võitis 200 meetrit võimsa ajaga 19,58. ✕ **Pärt Talimaa**

Foto: Tanel Meos

Balti keti tuuril vahetus liider

Jalgrattasport. Balti keti velotuuri neljanda etapi Šiauliaist Utenasse võitis leedulane Gediminas Bagdonas, kes tõusis ka mitmepäevase võidu uueks üldliidriks. Parima eestlasena oli Erki Pütsep eile 10., Sten Sarv sai 23. koha. Mihkel Räim lõpetas eile küll viimases grupis

ja kaotust Bagdonasele kogunes 14.58, ent eestlane suutis säilitada mägedekuninga särgi. Üldarvestuses on Pütsep parima eestlasena 18., ent kaotussekundide on kogunenud juba 68. Sama suure kaotusega hoiab Sarv 27. positsiooni. Delfi

Lühidalt

Avavaatuse võit Barcelonale

Selle hooaja esimene jalgpalli El Clásico lõppes Barcelona võiduga. Hispaania superkarika avamängus alistas kevadel liigas teiseks jäänud Barca kodusel Camp Nou kaotuseisust Madridi Reali 3 : 2. Superkarika kordukohtumine on kolmapäeval Santiago Bernabéul. **EPL**

Kontaveit Mehhikos veerandfinaalis

US Openi noorteturniiriks valmistuv tennisist Anett Kontaveit alistas Mehhikos toimuv 10 000 USA dollari suuruse auhinnafondiga San Luis Potosi ITF-turniiri kaheksandikfinaalis ameeriklanna Ryann Fosteri 6 : 2, 6 : 2. **Delfi**

Ojamaa ja Motherwell kaotasid

Jalgpalli Euroopa liiga play-off- ringi avamängus kaotas Eesti koondise ründaja Henrik Ojamaa koduklubi Motherwell 0 : 2 Levantele. Ojamaa alustas mängu algkoosseisus, ent vahetati 68. minutil pingile. Selle ajaga tegi ründaja ühe pealelöögi. **EPL**

Ott Tänak avapäeval seitsmes

Ott Tänak sai Saksamaa MM-ralli eilsetel kiiruskatsetel kahel korral kuuenda ja seitsmenda aja, oli korra viies ja üheksas ning lõpetas avapäeva seitsmendana. Sebastian Loebile kaotab ta 1.17. Karl Kruuda pidi tehnilise rikke tõttu katkestama juba avakatsel. **EPL**

HINNAPIIDU

CLASSIC rattad -30%, -40%, -51%

AFTERPARTY

Lisaallahindlus
kuni 31.08.2012

VOISTLUSRATTAD

SUvised RATTARIIDED

SCOTT ★ MONGOOSE TRIKIKAD -30%

RATTAKINGAD -30%

BILLABONG -50%

FILA RULLUISUD -30%

TÕUKSID ★ LASTERATTAD alates 35.-

BACK 499.-

-40%

OTT ★ MONGOO

00%

00%

HAWAII EXPRESS

ates 3

HAWAII EXPRESS

TALLINN Hawaii Express Pirita Pirita tee 102, tel 53 443 777 Hawaii Express Viimsi Randvere tee 6, tel 53 333 266
Hawaii Express Al Mare Paldiski mnt 96, tel 53 333 396 Hawaii Express Järve Pärnu mnt 186, tel 53 333 566 Hawaii
Express Kristine Endla 45, tel 53 333 665 TARTU Hawaii Express Zeppelin Turu 14, tel 53 333 502 Hawaii Express
Lõunakeskus Ringtee 73, tel 53 333 603 PÄRNU Hawaii Express Aida 7, tel 444 0470 RAKVERE Hawaii Express Laada 14,
tel 53 333 721 VILJANDI Hawaii Express Leola 61, tel 53 333 591 HAAPSALU Hawaii Express Tallinna mnt 1, tel 53 333 149
OTEPÄÄ Hawaii Express Tartu mnt 1a, tel 53 333 629 VÕRU Hawaii Express Lembitu 4, tel 53 333 617 VALGA Hawaii Express
Raja 5, tel 76 61 284 JÕHVI Hawaii Express Lille 3, tel 332 5759 PAIDE Hawaii Express Rüütli 10, tel 385 1541 NARVA Hawaii
Express Linda 1, tel 356 9422 KURESSAARE Hawaii Express Tallinna 58, tel 453 3042 PÕLVA Hawaii Express Tuglase 1, tel 79 94 945

facebook .com/hawaiiexpress

www.hawaii.ee

Hooldus ja garantii Hawaii Expressi kauplustes. Kõik pildid
on illustreeriva tähendusega. Kaubavalk kaupluste lõikes
erinev. Kõik hinnad kehtivad Hawaii Expressi kauplustes.
Hawaii Express jätab õiguse hinnamuutusteks.

LEHT + DVD

ISSN 1406-0779

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed,
mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine
ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid
nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste
korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee Eesti uudised 680 4400,
kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, Ärileht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470,
sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500.
EPL Online www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

ISSN 1406-8869